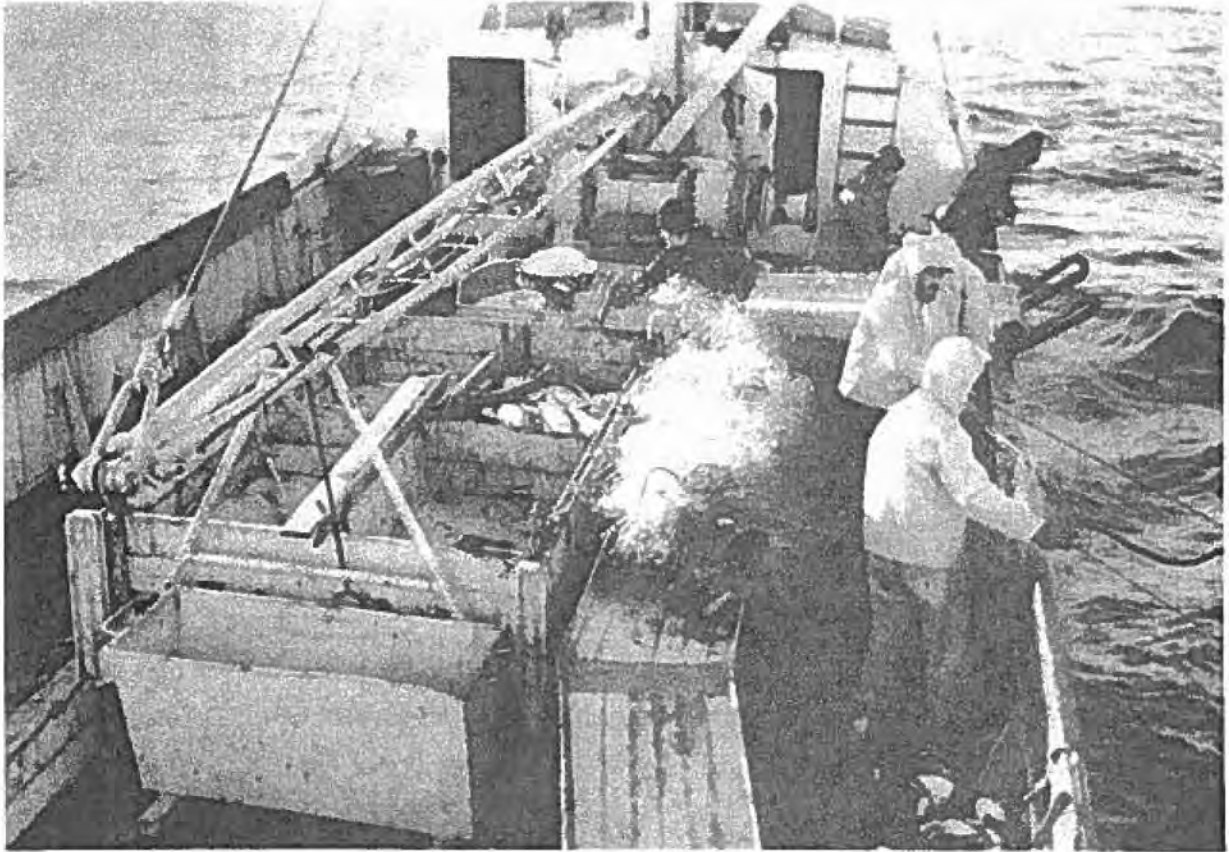

SØVÆRNS- ORIENTERING

Et dræt til 60.000 kr.

Inspektionsskibet FYLLA har - som tidligere omtalt i Søværnsorientering - opbragt en norsk laksefisker ud for den grønlandske vestkyst. Vi har fra inspektionsskibet modtaget en nærmere omtale af opbringelsen.

FYLLA var den 12. oktober på fiskerinspektionstjeneste langs Grønlands Vestkyst. Sejladsen foregik nordover mellem 6 og 12 sømil fra basislinjen. På Lille Hellefiske Banke observeredes flere mål på radaren.

Helikopteren blev affløjet for at undersøge målene, som lå mellem 6 og 12 sømil vest for basislinjen i en afstand på 8-9 sømil fra FYLLA.

Det østligste af målene blev rapporteret som M-16-VD HINDHOLMEN af Vartdal, Norge. Kutteren var i færd med at ombordtage drivgarn med laks. Kursen blev straks sat mod den norske kutter, og trawlerrulle blev etableret. Den norske kutter blev under hele opløbet pladsbestemt, og FYLLA konstaterede, at kutteren befandt sig 4,1 sømil inden for fiskerigrænsen. Ved ankomst til kutteren gik fiskeriofficeren og boardinghold om bord i kutteren. Føreren af HINDHOLMEN indrømmede fiskeri inden for fiskerigrænsen og erkendte FYLLAs konstaterede plads ved opbringelsen; han blev umiddelbart efter overført til FYLLA, hvor afhøring blev foretaget. Efter forhøret blev HINDHOLMEN erklæret for anholdt. Føreren fik ordre til at bjærge sine garn. Med boardingholdet om bord blev alle garn derefter bjærget. Føreren havde under forhøret forklaret, at garnene (i alt 400 stk.) var sat ca. 2 sømil vest for fiskerigrænsen i N/S retning over en strækning på 11 sømil. På grund af strømskift i løbet af natten var garnene drevet østover langt inden for fiskerigrænsen. Under indbjærgningen af garnene var FYLLA til stadighed i kontakt med Grønlands Kommando, som i samråd med politimesteren i Godthåb besluttede at videre retsforfølgning skulle ske i Godthåb.

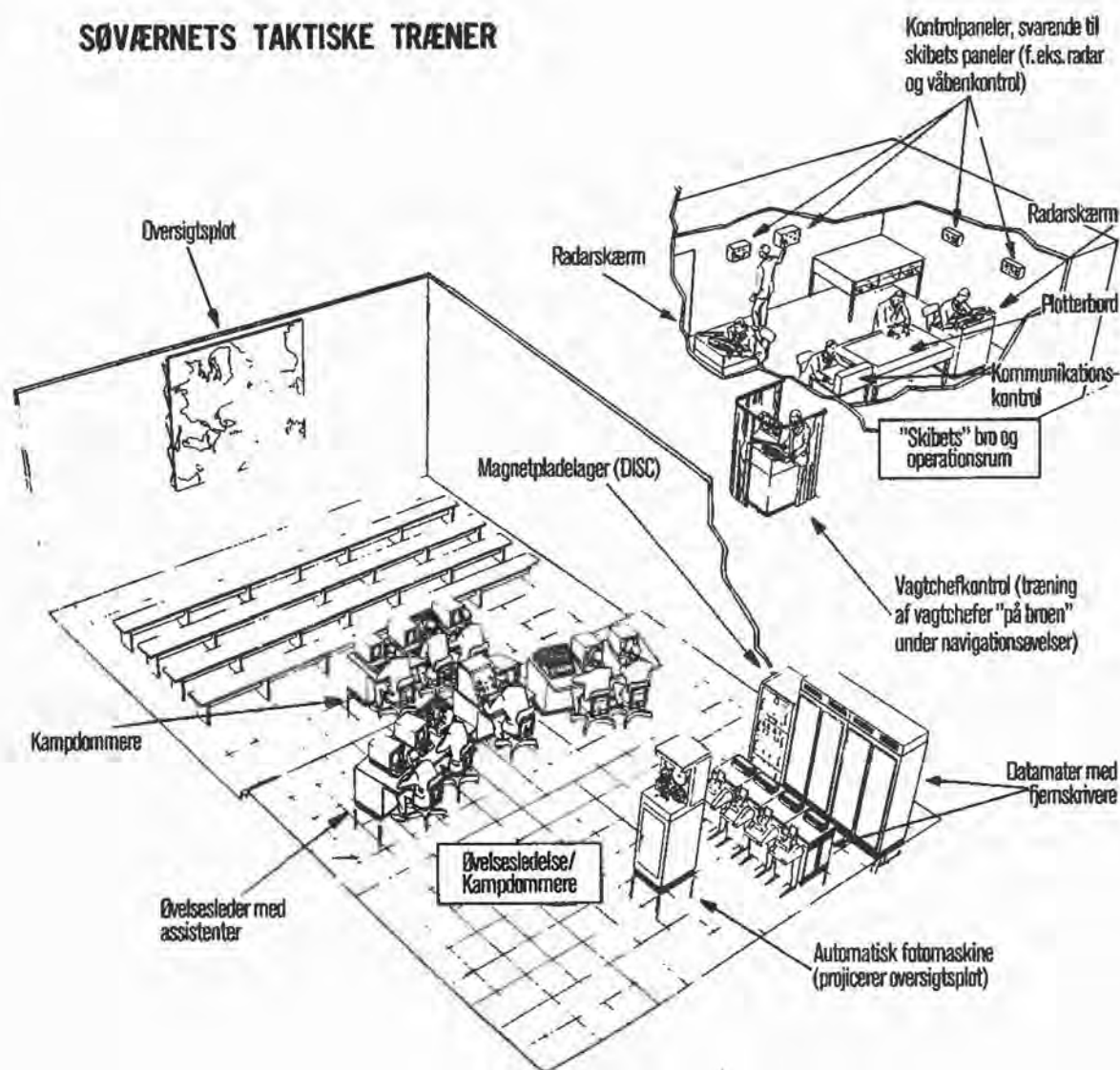
Efter indbjærgning af alle garn fredag aften forlagde FYLLA og HINDHOLMEN til Godthåb. Umiddelbart efter ankomsten lørdag den 13. oktober blev der holdt forundersøgelserforhør om bord i FYLLA. Bevismaterialet viste klart, at ulovligt laksefiskeri havde fundet sted inden for fiskerigrænsen. Føreren af HINDHOLMEN erkendte, men fremførte stadig, at garnene var sat uden for grænsen og var drevet ind. Efter gennemgang af bevismaterialet og efter forhørets afslutning vurderede politimesteren sagen igen, og føreren af HINDHOLMEN fik forelagt et bødeforlæg på 60.000 kr. for uforvarsomt og ulovligt laksefiskeri af 125 stk. laks til en værdi af ca. 6000 kr. Føreren måtte have kontakt med sit rederi, denne opnåedes først mandag, og rederiet stillede den fornødne garanti. Føreren forsøgte om muligt gennem en retssag at få nedsat bødeforlægget. Hans rådgivere i rederi og mægler frarådede dette, og endelig mandag eftermiddag underskrev han de fornødne papirer for modtagelsen af bødeforlægget.

HINDHOLMEN blev straks frigivet og sejlede umiddelbart derefter til Norge. Da der i tiden forinden opbringelsen havde været megen diskussion omkring laksefiskeriet i grønlandske farvande, bl.a. fordi den internationalt aftalte grønlandske laksekvota er opbrugt for i år, vakte sagen selvfølgelig røre i den grønlandske befolkning. Interessen for sagen var så stor, at den grønlandske radioavis ønskede et interview med chefen for

FYLLA om anholdelsen af HINDHOLMEN. Med interviewet sluttede FYLLAs andel i sagen. Medens FYLLA dagen efter atter forlagde nordover, gik debatten videre omkring fiskeriet i de grønlandske farvande.

På billedet er kutterens besætning i færd med hastigt at bjærge grej-
jet. (FYLLA)

SØVÆRNETS TAKTISKE TRÆNER

Den taktiske træner i TV

I TV-serien "EDB i praksis" kommer der den 21. november kl. 1900 et program om Søværnets taktiske træner.

Udsendelsen giver ikke alene en anskueliggørelse af, hvordan EDB-teknik

udnyttede i den taktiske træner, men også en række udmærkede situationsbilleder fra de moderne undervisningsfaciliteter og elevernes uddannelse i modelrummene i Kampinformationsskolens nye bygning i Frederikshavn. Der sluttes af med interviews med chefen for Kampinformationsskolen og Søværnets Taktikinspektør om Søværnets planer for udnyttelse af operativ EDB i fremtiden.

Udsendelsen er tilrettelagt af Flemming Adstoft, Danmarks Radio, og orlogskaptajn (R) John Arentoft. Kaptajnløjtnant B.R.Nielsen, Kampinformationsskolen, har været rådgiver under optagelserne, og han har i øvrigt for nylig afsluttet en specialuddannelse ved Danmarks Radio i brug af TV til undervisningsformål. (TAI)

Skibsinspektører på dykkerkursus

Direktoratet for Statens Skibstilsyn har anmodet Søværnet om, at to skibsinspektører får lejlighed til at deltage i den teoretiske del af undervisningen ved svømmedykkerkurset i november og ved hjelmdykkerkurset i marts. Søværnets Våbenskole har svaret, at deltagelsen vil kunne lade sig gøre. Skolen anser 24 timers teori på svømmedykkerkurset og 12 timer på hjelmdykkerkurset samt få dykninger i tank for passende. Det er en forudsætning, at skibstilsynet betaler for deltagelsen.

Årsagen til direktoratets forespørgsel er, at en skibsinspektør, der til foråret skal udstationeres i Grønland, savner den for afholdelse af lovpligtige hovedsyn på dykkerudrustninger fornødne ekspertise.

(VBS)

Østlandenes samarbejde til søs

Szczecin ved Østersøen er en af Polens udfaldsveje til verdenshavene, men tillige et symbol på de socialistiske landes samarbejde inden for skibsfarten, idet havnen også tjener som adgang til havet for Tjekkiet og Ungarn, hvis handelsflåder har hjemsted her, skriver det sovjetiske telegrafbureau Novosti. Herved halvdelen af Ungarns eksport og import går denne vej, og det samme gælder millioner af tons tjekkoslovakiske eksportvarer.

Lændene inden for Rådet for Gensidig Økonomisk Bistand (Comecon) øger deres handelstonnage kraftigt. I den sidste halve snes år er tonnagen tredoblet, og fragtgodsmængden er steget til næsten det femdobbelte. Tilsammen

er disse landes flåder nu på over 21,5 mio. t, og næsten halvdelen af deres handel går ad søvejen.

Fragtskibsfarten er blevet en hovedbranche i Comecon. Godsets værdi ligger et sted mellem 215 og 240 mia. kr. om året. Problemer jævnes ud af Comecons stående transportkommission eller direkte mellem parterne, og på samme måde koordineres langtidsplanerne og det videnskabelige og tekniske samarbejde. Comecon-skibenes fart ad de store ruter på verdenshavene markeres på et kæmpemæssigt kort i organisationens befragtningscentral i Comecon-sekretariatets højhus i Moskva.

I fjor sejlede medlemslandenes handelsflåder på 100 faste ruter med 527 skibe, hvis samlede tonnage var 3,5 mio. t. Sovjet sejlede på 36 ruter, Polen på 31, DDR på 17, Bulgarien på 9, Ungarn og Tjecoslovakiet på hver 3 og Rumænien på 1.

Comecon-rederier og befragtningsorganisationer holder årlige konferencer for at koordinere aktiviteten på verdensmarkedet. Imellem konferencerne virker befragtningscentralen som daglig ledelse, der bl.a. udarbejder et månedligt indeks for internationale fragtrater, så tonnagen kan udnyttes effektivt. Rederiorganisationerne i Bulgarien, Ungarn, DDR, Cuba, Polen, Tjecoslovakiet og Jugoslavien arbejder ligeledes sammen i den internationale rederi-association, som dannedes i 1970. I december 1971 indgik Comecon-landene desuden en overenskomst om videre udvikling af samarbejdet på søtransportens område.

(MST)

Indland kort

Næste års nordiske kadetstævne finder sted i Karlskrona i perioden 1.-5. august. De ca. 900 kadetter skal som tidligere år deltage i en række idrættskonkurrencer. Den 4. august er der kirkeparade med efterfølgende gudstjeneste.

Marinestaben har nu modtaget ansøgningerne fra de tre værn til den årlige udskiftning af personel i slædepatruljen SIRIUS. Der er en del faguddannede i år blandt ansøgerne, der nu skal gennemgå de obligatoriske prøver. Endelig udtagning finder sted medio december.

Socialministeriet har tiltrådt, at værnepligtige og frivilligt personel med adgang til fri sygepleje fra forsvaret får adgang til rejsesygesikrings ydelser under ferie/orlov i udlandet. De skal i så fald have det særlige rejsesygesikringsbevis til personer uden selvstændig sygesikringsbevis.

De nordiske forsvarsministre har holdt efterårsmøde i Norge, hvor man drøftede Mellemøsten og de nordiske landes FN-styrker. Ministrene mødes næste gang i Danmark i juni næste år.

Danmark og Sovjetunionen har i Leningrad underskrevet en aftale om sikkerhed til søs, der bl.a. forpligter Sovjet til at underrette de danske myndigheder om, hvor og hvornår der finder flådeøvelser sted. Aftalen dækker Østersøen, Nordsøen og gennemsejlingsfarvandene.

Udland kort

Chefen for den svenske flåde har i Karlskrona indviet Sveriges mest moderne militære anlæg - Rosenholmsetablisementet. Den færdige første etape har kostet 25.mio. sv.kr. og skal huse bl.a. 300 kystartillerister og 100 orlogsgaster.

Sovjets fire meteorologiske regionale centraler skal nu sammensluttet i en fælles vejrtjeneste for hele landet. Virksomheden skal især bygges på meteorologiske sputniker i Meteorserien, der giver data om skydække og atmosfæriske processer.

Warszawapagten har netop forstærket sine flådestyrker i Nordsøen og Østersøen, skriver Frankfurter Rundschau. Der er nu ca. 300 enheder i disse områder mod NATOs 90. Overlegenheden gælder især torpedobåde og missil-fartøjer. Af de sidste er der 45 mod NATOs 3.

37 besætningsmedlemmer fra den argentinske flådes transportskib USHUAIA savnes efter en kollision med fragtskibet RIO QUINTO ud for havnebyen La Plata. USHUAIA, der er fra 1939 og på 1.500 t, havde 89 om bord, men har normalt en besætning på 65.

Den svenske flådes dykkere og ubådsbesætninger får nu en medicinsk kontrol, der bliver en af de bedste i verden. Der tages avanceret udstyr i brug, og der skal ansættes mere specialuddannet personel. Flere uheld tyder på, at kontrollen hidtil ikke har været tilstrækkelig.

Den netop søsatte sovjetiske atom-isbryder ARKTIKA er nu bugseret til Neva-mundingen, hvor den skal færdiggøres. ARKTIKA er på 25.000 t og skal være klar i 1975. Det oplyses, at den ikke skal erstatte, men samarbejde med LENIN i det Nordlige Ishav.

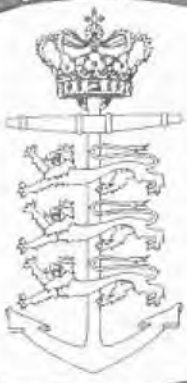
Swan Hunter-værftet venter at få en kontrakt på 60 mio. pund på en krydser til Royal Navy på 22.000 t. Værftet har ikke bygget orlogsskibe i mange år, men har måttet nøjes med reparationsarbejde. Den første krydser i klassen er bestilt hos Vickers-værftet.

Det sovjetiske forskningsskib AKADEMIK KURTJANOV er for tiden på togt i Østersøen med en lang række videnskabelige eksperter. Ekspeditionen skal i november arbejde i Østersøens sydvestlige og østlige områder. Den skal bl.a. undersøge olieforekomster i havbunden.

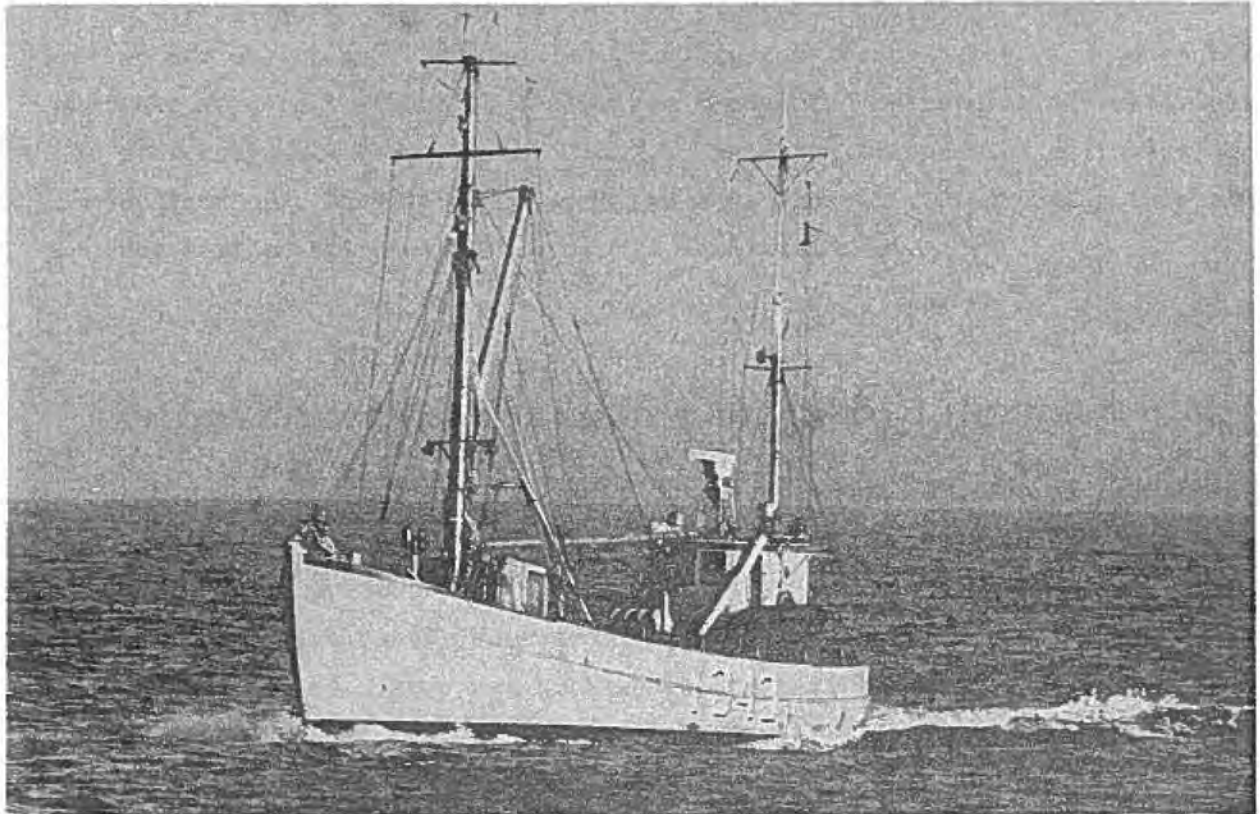
Den svenske hær skal i de kommende 15 år mindske antallet af civil ansatte med 1.900. Samtidig nedskæres antallet af administrationer for regimenter og forsvarsområder fra 76 til 37.

E B

F. Heisterberg-Andersen
Kommandør

SØVÆRNS- ORIENTERING

Oceanografisk dataindsamling

Søværnets Taktikinspektør har som den myndighed, der er ansvarlig for den oceanografiske tjeneste i Søværnet, indledt en efter danske forhold omfattende indsamling af oceanografiske data i danske farvande.

Disse data omfatter bl.a. saltholdighed, temperatur, strømmens retning og fart i forskellige dybder, vandets gennemsigtighed samt andre ting.

Dataindsamlingen, der efter planen er tilendebragt om 4 år, er ind delt i 4 faser efter farvandsafsnit, idet man det første år koncentrerer sig om Østersøen vest for Bornholm og Sundet, 2.år Storebælt, 3.år Kattegat nordlige del og 4.år Kattegat sydlige del.

Grunden til, at man bruger et år til hvert farvandsafsnit, er den, at

man ønsker et så klart billede af de årtidsmæssige variationer som muligt.

Til opgavens løsning er orlogskutteren Y 343 med fem mands besætning foruden føreren stillet til rådighed i forbindelse med anden tjeneste under Sundets Marinedistrikt. Herudover er der forskellige steder i farvandene udlagt forankrede selvregistrerende strømmålere, der skal tilses en gang om måneden.

Formålet med dataindsamlingen er bl.a. at opbygge et statistisk materiale, der skal kunne benyttes som grundlag for forudsigelse af de oceanografiske forhold i lighed med, hvad der kendes fra meteorologien. Materialet har stor betydning for Søværnet, bl.a. i relation til ubåds-, antiubåds- og mineoperationer. Da materialet også kan have generel videnskabelig interesse, kan det stilles til rådighed for andre institutioner.

(TAI)

Søværnet kan bemande miljø-fartøjerne

Chefen for Søværnet har ladet foretage en undersøgelse af spørgsmålet om bemanning af de specialfartøjer, som Miljøstyrelsen har indkøbt til olieforureningsbekæmpelse.

I en skrivelse til Forsvarsministeriet siges det, at selv om de nye specialfartøjer og deres opgaver ikke umiddelbart henhører under Forsvarsministeriets ressort, vil det være rimeligt og hensigtsmæssigt, om personel fra Søværnet bemander og betjener fartøjerne i den faresituation, hvortil de er tænkt anvendt. Søværnet vil normalt være den statsinstitution, der bedst vil kunne træde til på kortest muligt varsel, hvortil kommer, at fartøjerne stationeres på Søværnets flådestationer og vil være under tilsyn og vedligeholdelse af Søværnets Materielkommando.

Det er af Miljøstyrelsen meddelt, at de 2 større fartøjer, der er baseret ved Flådestation Korsør, hver kræver en bemanning på 1 fører (mindst kystskippereksamen), 1 maskinist (motorpasser), 1 mand med duelighedsbevis i sejladss og yderligere 1 mand. For de små fartøjer påregnes en bemanning af samme eller lidt mindre størrelsesorden. En sådan personelstyrke vil i påkommende tilfælde kunne stilles til rådighed af Søværnet, ligesom den efter nærmere aftale kan bibringes fornøden træning.

Chefen for Søværnets forslag vil nu blive forelagt Miljøstyrelsen.

(MST)

Hjemsendelse før tiden

Efter sæsonudrustningernes afslutning i oktober måned gennemgår det værnepligtige menige personel fra disse enheder en særlig mobiliseringsuddannelse i bevogtning og nærforsvar. Denne uddannelse sluttet umiddelbart før jul. Da der ikke fra dette tidspunkt og indtil ordinær hjemsendelse i januar 1974 er noget egentligt uddannelsesmæssigt eller beredskabsmæssigt behov for denne styrke, har Chefen for Søværnet indstillet til Forsvarsministeriet at der gives tilladelse til at tilbyde førtidshjemsendelse. Indstillingen er imødekommet, og det berørte personel vil af Marinestaben via tjenestestederne blive orienteret direkte.

Hjemsendelsen ændrer ikke den planlagte hjemsendelsesdato for øvrige menige fra det pågældende indkaldelseshold. (MST)

Polardåb i FYLLA

Under rutinemæssig fiskeriinspektionstjeneste i vestgrønlandske farvande passerede FYLLA onsdag den 17. oktober påny polarcirklen. Da skibet samme eftermiddag skulle anløbe Jacobshavn, blev det besluttet, at polardåben af dem, der ikke tidligere havde passeret cirklen, skulle finde sted umiddelbart efter ankomsten til havnen. Optakten blev yderst festlig, for ved ankomsten var det meste af byens befolkning mødt op på kajen, og byen affyrede tre salutskud for det anløbende orlogsfartøj. Straks efter ankomsten bordede Neptunus Rex, det altomsluttende havs almægtige hersker - blånæset, stikkelsbærben, gummisko og med ærværdige hovedprydelser og flagrende kjortel - den stolte orlogsmand.

Slige folk kommer sjældent alene, ej heller i dette tilfælde. Herskerens følge bestod forrest af to truttende matroser. Dernæst kom herskeren samt dennes velvoksne, men noget slapbrystede hustru. Så fulgte hofbarber og livlæge medbringende store mængder lyserødt lynskum og tilhørende vældig ragekniv samt adskillige sikkert probat virkende, men afskyeligt smagende medikamenter. Som en garanti for overholdelsen af lov og orden i herskerens rige fulgte en mindre flok grønvoksne knøse.

Vel ankommet kundgjorde den ærværdige hersker, at han denne morgen havde bragt i erfaring, at FYLLA havde passeret den nordlige polarkreds, hvorfor han såvel som hans følge havde begivet sig til dette skib for at modtage os samt kontrollere besiddelsen af gyldigt polardiplom. Alle de fine herrer

i deres velpressede uniformer havde naturligvis, viste det sig, store flotte diplomer. Vi andre i vort gamle tøj fik formanet, at man ikke sådan kunne krænke Neptunus' rige uden gyldigt diplom. Han så sig derfor nødsaget til at underkaste os dåb. For at vise ærbødighed for herskerens hustru skulle man først kysse hendes tær, og efter at være helbredsundersøgt og kureret med førømtalte probate medikamenter og raget så folk ikke kunne finde sig selv for bare lynskum, blev man nedsænket eller presset i gummiflådens isfyldte saltvand. Herskeren erklærede herefter med velbehageligt smil vedkommende døbt og værdig til at modtage polardiplom samt at færdes frit på de hyperboreale have.

Efter dåbshandlingen samledes alle i cafeteriet til punch og flødekager, og her blev polardiplomerne uddelt. Dagen sluttede med fælles skafning, som bestod af snitter og dåseøl. (FYLL)

Ven af Danmark død

Viceadmiral Gösta Ehrensvärd er død 88 år gammel. Han havde bl.a. været chef for den svenske kystflåde og chef for marinestaben.

Under 2. Verdenskrig var han kommanderende admiral for sydkystens marinedistrikt i Karlskrona og modtog her de danske orlogsskibe, der den 29. august 1943 undslap til Sverige. Han viste den danske sag stor interesse, bl. a. under opstilling af "Den danske Flotille", og han var aktiv i omsorg for det danske personel. (MST)

ARKTIKA en hel nyskabelse

Der foreligger nu fyldigere sovjetiske oplysninger om atomisbryderen ARKTIKA, der som omtalt for nylig blev søsat i Leningrad. Det vældige skibskrog ligger, befriet for stilladser, i Nevaflodens munding, ud for Baltisk Skibsværft, som har bygget det. ARKTIKA bliver væsentlig stærkere end LENIN, som var den første atomisbryder, der byggedes. Midterpartiet af skibet er så højt fra køl til øverste dæk, at der kunne blive plads til et lo-etagers højhus. Det er i denne del af skibet, atomkraftcentralen skal installeres.

ARKTIKA repræsenterer i mange henseender en hel nydannelse i konstruktionen af atomdrevne overfladeskibe. Udrustningen er uhyre kompliceret, og i det 140 m lange og godt 30 m brede skibskrog indbygges og monteres i tusindvis af dele og komponenter, som leveres fra en lang række sovjetiske industrivirksomheder. Eksempelvis medgår der 100 km rør og 600 km elektrisk

kabel. Antallet af lukafer og rum er 1.280.

De lange ophold i søen betyder, at der må gøres ekstra meget for besætningerne for at give mulighed for afveksling om bord. Der er enmandskamre med klimaregulering til alle, fælles opholdsrum, bibliotek, musikværelser, biograf, gymnastiksal, svømmehal og andre sportsanlæg. Skibet får praktisk talt ubegrænset rækkevidde, hvorfor besejlingsperioden ad de nordlige søveje kan forlænges betydeligt, og der vil kunne sejles med større fart ved konvojsejlad gennem ismasser.

Der er sat meget ind på at løse sikkerhedsproblemet tilfredsstillende. Telegrambureauet APN skriver, at da atomisbryderen LENIN i efteråret 1959 sejlede ud af Østersøen på vej til Ishavet, sværmede danske, norske, svenske og amerikanske fly over skibet så tæt, at de tit var ved at strøffe masterne. Fra flyene kastedes der faldskærme med instrumenter ned omkring skibet, for at man kunne måle eventuel radioaktiv stråling i luften og vandet. Den vestlige presse kunne bagefter meddele, at den sovjetiske isbryder efter alle analyser at dømmes var helt ufarlig. Den nye atomisbryder er udrustet med et mere sikkert atombeskyttelsessystem end tidligere. Hele midterpartiet er en veritabel panserboks med svære, strålingsisolerede vægge. Der er truffet alle tænkelige forholdsregler til beskyttelse af havne, hav og luft mod radioaktivitet, skriver bureauet. (MST)

Indland kort

De fem små bevogtningsbåde, som Søværnet har bestilt fra Botveds Bådbyggeri, leveres i perioden september 1974-februar 1976. De koster 3.755.000 kr.

Forsvarsstaben vil nedsætte en permanent arbejdsgruppe, der skal opgøre behovet for arealudvidelser og muligheder for afståelser på fællesværns basis. Den skal også undersøge behovet for skydebaneanlæg og give forslag til fællesværns udnyttelse af skydebanemateriellet.

Søværnet søger konstabler til undervandsbådstjeneste. Mindste kontraktlængde vil være 14 måneder. Sidste frist for ansøgninger er 19. november. Egnede ansøgere til frivillig tjeneste vil blive overført i slutningen af året eller begyndelsen af næste år.

Der skal udarbejdes et værnsfælles katalog over ibrugværende undervisningsfilm. Tjenestestederne er derfor blevet anmodet om at gennemgå og beskrive de undervisningsfilm, der er udlånt af Forsvarets Filmstjeneste. Der ønskes beskrivelse både af anvendte undervisningsfilm og film, der kun har historisk værdi.

Chefen for Søværnet har tiltrådt et forslag fra Hæren om, at Søværnet i stedet for selv at udgive "Sikkerhedsbestemmelser for skydning i fredstid med infanterivåben" modtager materialet fra Hærens Reglementsforvaltning. Forslaget betyder besparelser for Søværnet.

Udland kort

Den norske marinestab har over for skoleskibet HAAKON VII indskærpet bestemmelserne om udkastning af affald fra flådens skibe. Alt affald skal samles på agterdækket og afleveres i havn. Baggrunden er klager over forurening fra skoleskibet i den ydre Oslofjord.

Den græske regering har afskediget 45 søofficerer for "alvorlige brud mod tjenestepligten og disciplinen". De sigtes for at have deltaget i mytteriplaner i forbindelse med fregatten VELOS flugt til italiensk havn i maj.

Det svenske forsvarsministerium har bestemt, at værnepligtig Mats Berter ligesom alle sine kammerater skal rejse hjem på fribillet i julen. Sagen tog lidt tid i ministeriet, thi Mats bor i Sao Paulo i Brasilien, men nu får han 3.745 sv.kr. til billetten og nogle dages ekstra orlov.

Der er trådt en ny britisk søfartslov i kraft. Den har et nyt stort afsnit om forureningsbekæmpelse, der bl.a. giver regler for at gribe ind i internationalt farvand, hvis der er fare for kystforurening. Også en række andre skærpede kontrolforanstaltninger indeholdes i loven.

Den indiske udenrigsminister Swaran Singh har kritiseret den voksende amerikanske flådestyrke i det Indiske Ocean. Han siger, at det er svært for Indien at forstå, hvad der er Washingtons hensigt.

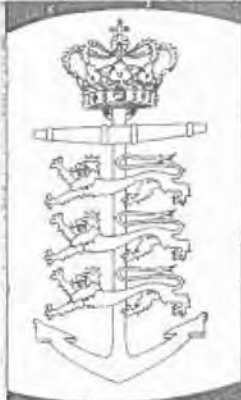
Europas sidste virkelige ryttereskadron, det schweiziske kavalleri, er blevet opløst og 3.500 dragoner overføres til panserenheder. Ved afskedsparaden sagde chefen, oberst Adolf Meier, at man kan sige meget om heste, men de bruger i hvert fald ikke ret megen olie.

Det vesttyske forsvar har holdt chefkonference i Bad Kissingen med deltagelse af over 200 admiraler, generaler, kommandører og oberster. Der drøftedes værnsstruktur og NATO-strategi. Blandt talerne var udenrigsminister Scheel, forsvarsminister Leber og forsvarschefen, admiral Zimmermann.

Det polytekniske institut i Leningrad har fremlagt en plan, som vil sætte skibene istand til at sejle under Nevaflodens broer. Der foreslås bygget et slusekammer under hver bro. Ved hjælp af store pumper kan skibene komme igennem på 40 minutter. I øjeblikket er der op til et døgn ventetid på broernes åbning.

Thostrup

SØVÆRNS- ORIENTERING

Flaget udskiftet på Carrey-øerne

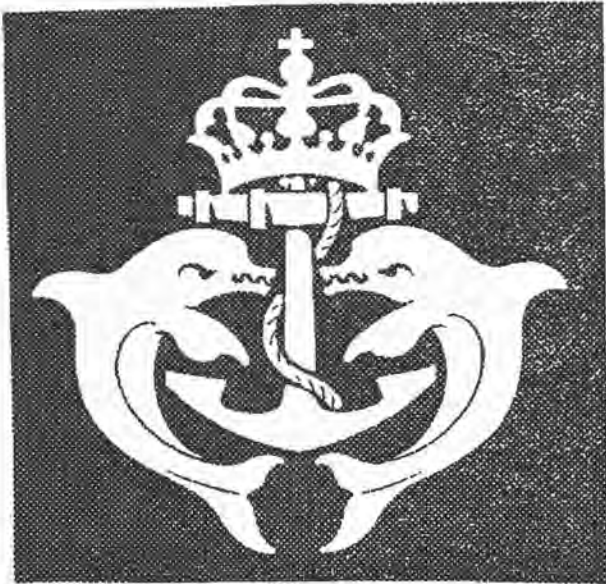
Under inspektionsskibet HVIDBJØRNENS sidste togt til Grønland blev der aflagt besøg på Carrey-øerne, der foruden at udgøre Grønlands vestligste punkt er beliggende på nærlig samme nordlige breddegrad som Thule Air Base og samme længdegrad som New York.

Formålet med besøget var på chefen for Grønlands Kommandos vegne at udskifte det vajende orlogsflag på Isbjørneøens sydlige del. Flaget står der for at

markere dansk suverænitet på de ubeboede øer.

Transporten til Isbjørneø blev foretaget med skibets helikopter. Efter udskiftning af flaget blev et dokument til vittetlighed om besøget nedlagt i varden ved foden af flagmasten. På billedet ses HVIDBJØRNENS chef, orlogskaptajn J. Bonde Petersen, og piloten, kaptajnløjtnant N. Hellebjerg, efter udskiftningen.

(MST)

Nyt uddannelsestegn

Chefen for Søværnet har godkendt et uddannelsestegn for undervandsbådspersonel. Mærket, der er udformet af Søværnets heraldiske Arbejdsgruppe, vil kunne bæres efter nærmere regler, som vil blive optaget i Søværnets uniformsbestemmelser.

Skitsen til mærkets udformning, der ses her, er nu overgivet til uniformsudvalget, som står for mærkets fremstilling.

(MST)

Under kommando 1820 dage

Med kommandoskift den 1. november af Søopmålingen Danmark fra SKA 7 og 8 til SKA 4 og 5 sluttede opmålingssæsonen 1973. Samtidig endte et af de længste togter i Søværnet, idet SKA 7 og 8 havde været under kommando uafbrudt i 1820 dage.

I indeværende sæson er Søopmålingen blevet varetaget af ministrygeren GULDBORGSUND, SKA 7 og 8, samt for en kortere periode inspektionsskibet VÆDDEREN. Opmålingen har koncentreret sig om storskibsruter i Nordsøen, Kattegat, farvandet N for Fyn og Lillebælts sydlige del. Endvidere er foretaget opmåling i Limfjordens vestlige del med henblik på udgivelse af nyt søkort for dette område. I alt er opmålt 7500 sømil i danske farvande.

I grønlandske farvande har opmålingen været foretaget af Søopmålingen Grønland. På grund af periodisk eftersyn på to SKA-både har der til rådighed for opmålingen kun været SKA 3 og 6 og en inspektionsskutter. Opmålingen i Grønland har været koncentreret i områder ved Godthåb - mellem Kookøerne og Ravneøerne - og i Julianehåbsbugten. På grund af ringe forekomst af storis i Julianehåbsbugten er det i år lykkedes at få udført en opmåling i et

område øst for Kap Thorvaldsen, således at besejling af Sermilik- og Bredefjorden er mulig fra vest norden om isen. I alt har Søopmålingen målt 2500 sømil i grønlandske farvande. (SOD)

Nyt inspektionsskib navngivet

Forsvarsministeriet har med henvisning til Chefen for Søværnets indstilling meddelt, at H.M.Dronningen har bifaldet, at det nye inspektionsskib under bygning til Søværnet gives navnet BESKYTTEREN.

Det nye skib bliver det tredje af Flådens skibe med dette navn. De to forgængere var en dampminebåd og inspektionsskib 1900-1943, der endvidere blev anvendt som depotskib 1945-1950, og en minelægger 1954-1964. Sidstnævnte blev bygget som landgangsskib til den amerikanske marine, men blev ombygget og tildelt Søværnet som våbenhjælp.

Det begreb, navnet udtrykker, har desuden været anvendt i to tilfælde som skibsnavn under formen BESKÆRMEREN. Det var henholdsvis et orlogsskib 1708-1740 og en Galiot 1715-1720. (MST)

SPRINGEREN i STANAVFORLANT

Undervandsbåden SPRINGEREN er kommet til Rosyth for at indgå i STANAVFORLANT i en periode af ca. 6 uger.

SPRINGEREN skal efter de erfaringer, man har med tidligere dansk ubådsdeltagelse i STANAVFORLANT, deltage i standard CASEX-øvelser med NATO-styrkens enheder under forlægning og operationer i nordeuropæiske farvande samt indgå i avancerede taktiske øvelser sammen med styrken.

Belastningen på personel og materiel ved lange neddykkede forlægninger og operationer i vintertiden opvejes af det store træningsmæssige udbytte, som ligger i øvelserne, og samværet med effektive anti-ubådsskibe og fly.

I forbindelse med klargøringen til togtet gennemførte Søværnets Materielkommando en omfattende modernisering af SPRINGEREN's radiostation, som skal være model for moderniseringer af kommunikationsudstyret i de øvrige ubåde. (UBE)

Krigshistorisk 100 årsdag

Kungliga Militärhögskolans militärhistoriska avdelning i Stockholm har holdt 100 års jubilæum. Det skete ved en højtidelighed, hvor Søværnet

var repræsenteret af kommandørkaptajn J. Teisen, Marinens Bibliotek.

Generalstabens krigshistoriska avdelning blev oprettet i 1873, Marinstabens sjøhistoriska avdelning i 1931. Disse to blev slået sammen i Forsvarsstabens krigshistoriska avdelning i 1937, og denne blev i 1962 underlagt Kungl. Militärhögskolan som skolens militärhistoriska avdelning.

I Sverige har man lagt stor vægt på det krigshistoriske arbejde, hvilket har givet sig udslag dels i, at et relativt stort personel har været ansat, dels i, at der er udgivet såvel et lødigt årsskrift "Aktuellt och historiskt" fra og med 1953 som en række historiske værker. Fra 1962 er personellet forøget ved, at skolens lærere i krigshistorie m.v. er indgået som deltidsmedarbejdere. Det må anføres, at afdelingen for tiden er stærkt landmilitært præget, idet der siden 1960 ikke har været nogen medarbejdere fra flåden og ej heller fra flyvevåben eller kystartilleri til tjeneste.

Højtideligheden fandt sted den 6. november. Efter at chefen for Militärhögskolan, generalmajor B. Liljestrånd, havde budt velkommen, blev der givet en redegørelse for afdelingens historie samt for dens udførte og igangværende arbejder. Dernæst blev der forevist tre film, hvoraf de to var af særlig interesse: "Da seklet var ungt" vedrørende de tre forsvarsgrene ca. 1900-1915, og "Beredskaben under andra världskriget".

Repræsentanter for Danmark, Finland og Norge udtalte derefter en lykønskning og overrakte gaver. Fra Søværnet blev overrakt en indrammet katedettegning fra 1827, der gengav et billede af Napoleons togt over Alperne.

(MAB)

Norsk bekymring - ingen tilgang

Den norske flåde er bekymret over de senere års faldende tilgang til Sjøkrigsskolen. I perioden 1966-73 er der kun uddannet 91 værnepligtige officerer, men behovet er 240. Tallet på udeksaminerede elever fra nederste afdeling på operativ linje har i de sidste 4 år været 3, 8, 4 og 3; men det årlige behov er 30. I de tre sidste år er der ved øverste afdeling for videreuddannelse af officerer optaget 2, 4 og 1, men i år er der ikke en eneste.

Chefen for Sjøkrigsskolen, kommandør Ch. O. Herlofson, mener, at tiden er inde til en nyordning. I et foredrag i Oslo Militære Samfund sagde han, at den svigtende tilgang har skabt stor mangel på yngre officerer overalt i flåden. Det kunne skyldes tre forhold, nemlig lønnen, for lidt information og selve uddannelsen. Forsvaret må bruge flere midler til rekrutteringskampanjer, ja, det er et spørgsmål, om der ikke bør bygges en eller to torpedo-

både mindre for at skaffe sådanne midler. Uddannelsen må give noget, som er af mere akademisk målbar værdi end i dag, og mulighed for fortsatte akademiske studier efter gennemført uddannelse ved Sjøkrigsskolen. Så vil flere måske gå over til civilt erhverv, men det er en risiko, som flåden må løbe.

Kommandør Herlofson skitserede en ny uddannelsesordning for erhvervsofficerer. Uddannelsen burde ske gennem en operativ linje med en sø-officersafdeling og en kystartilleriafdeling, en marine-ingeniørlinje og en intendanturlinje. Uddannelsen bør inddeles i en to-årig nederste afdeling og en to-årig øverste afdeling med et års praktisk tjeneste mellem de to afdelinger.

Nederste afdeling skal uddanne værnepligtige officerer med et års pligtjeneste og give grundlaget for rekruttering af officerer til videre uddannelse i øverste afdeling. På den måde vil en løjtnant blive udnævnt efter fem år. Nyordningen vil desuden medføre, at søofficerer under uddannelses-tiden får dobbelt så megen søtjeneste som nu, uden at det sker på bekostning af teoretiske studier. Enhver optagelse til søofficersafdelingen skal baseres på ansøgere med artium fra realfag, samfundsfaglig, sproglig eller økonomisk baggrund, og uddannelsen bør være delt i en reallinje og en sproglig-samfundslinje. Med en sådan uddannelse kan egnede elever, som er færdig med nederste afdeling og praksis-perioden, kunne få tilbud om at fuldføre et civilt studium med f.eks. løn fra forsvaret, sådan at forsvaret eller staten vil kunne drage nytte af den højere uddannelse i nogle år, sagde kommandør Herlofson.

(MST)

Indland kort

I dagene 26.-29. november holder Miljøstyrelsen et fællesnordisk møde om forurening på havet. Emnerne er bl.a. sporing af olie med fly. Der er planlagt et besøg på Flådestation Korsør og en demonstration i Storebælt, hvor Søværnet medvirker.

Herning Handelsskole har tilbudt en udvidet merkonomuddannelse i speciallet Organisation for officerer, så undervisningen gennemføres torsdag og fredag om aftenen samt på lørdage i perioden 3. januar til 30.marts næste år. Forsvarskommandoen har godkendt forslaget, forudsat at deltagerne udfører heltidstjeneste i kursustiden.

Flådestation Korsør har igen haft skolebesøg, denne gang af Suså Ungdomsskole ved Næstved og Allerød Ungdomsskole ved Hillerød. Desuden har medlemmer af KFUK og FDF været på besøg, og velfærdsofficeren har holdt foredrag om konstabelordningen for de ældste elever på Halskovskolen.

Søværnets Eksercerskole holdt parade den 16. november i anledning af chefskiftet. Kommandørkaptajn H.Nørgaard, der forlader Søværnet, blev afløst af kommandørkaptajn J.S.E.Hansen. Den afgående chef blev fulgt til porten af Tamburkorpset og de fleste befalingsmænd.

Udland kort

Chefen for den 6. amerikanske flåde, viceadmiral Murphy, siger, at Sovjet har 90 af sine bedste enheder i Middelhavet, deriblandt krydsere af SVERDLOV- og KYNDA-kl., destroyere af KASHIN-, KOTLIN- og KILDIN-kl. og missilkorvetter af NANUTSCHKA-klassen.

Den norske flåde har atter modtaget en forureningsklage, denne gang fra fiskerne, der siger, at marinen påfører dem store tab ved at efterlade torpedo-tråde efter øvelser. Forsvarsministeriet har bedt overkommandoen om en udtalelse.

Alle tre fyrtårne på Sild - Hørnum, Kampen og List - er blevet omstillet til fjernstyring fra en central i Kampen. De tekniske forberedelser har stået på i 3 år og har kostet 1,7 mio. D-mark.

Britiske skibsværfter venter en ordre fra den græske flåde på 50 mio. pund. Det gælder bygning af 4-5 missilfregatter af TYPE 21-kl. (AMAZON). USA har tilbudt at bygge et skibsværft i Grækenland til nye skibe, men grækerne synes at have bestemt sig for bygning i England.

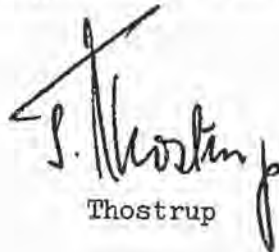
Sovjetiske forskere er fløjet til et forsøgsområde i de arktiske egne, hvor de fra en prøvestation skal opsende drivende aerostater, ballonsonder med laboratorieudstyr. Det er et led i en fransk-sovjetisk udforskning af de øvre atmosfæriske lag, specielt på de høje breddegrader.

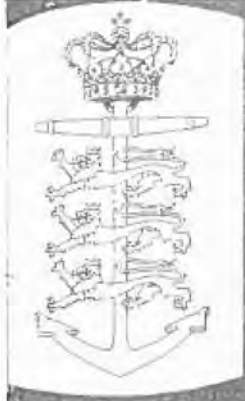
Den svenske forsvarschef, general Synnergren, siger i sin årsberetning, at navnlig manglen på befalingsmænd er foruroligende. Han foreslår at styrke tilgangen af uddannelsesofficerer ved at overføre personel fra administrative opgaver.

DDRs og Polens søredningstjenester har gennemført en fælles øvelse ud for Oders munding. Der deltog blandt andet det østtyske redningsskib STOLTERAA og det polske ROSOMAK. Det er hensigten at holde flere fællesøvelser.

Den norske flådes skoleskib HAAKON VII er blevet for kostbar i drift, og regeringen foreslår, at det udrangeres. Skibet er bygget i USA i 1944. Behovet for skoleskib skal indtil videre dækkes af korvetter suppleret med ministrygere.

Den svenske flåde har holdt en ubåds-bjærgningsøvelse ud for Karlskrona. Det skete med hjælp af lods fartøjet MALMØ, fordi bjærgningsfartøjet BELOS er på værft. Lods båden var udrustet med dykkerklokke m.v. Trods en række store forsinkelser på grund af manglende udrustning, betegnes øvelsen dog som "lyckligen genomförd".

Thstrup

SØVÆRNS- ORIENTERING

Droner på Artilleriskolen i 20 år

I år er det 20 år siden, at droner (fjernstyrede, radiokontrollerede fly) blev indført i Søværnet som målfly ved skydeuddannelsen af artilleribesætninger til nærluftværnsskyts.

Dronerne kom til Søværnet sammen med det våbenhjælpsmateriel, der kom til landet efter Danmarks indtræden i Atlantpagten. I løbet af året 1953 kom dronemateriellet til den nyoprettede Søværnets Artilleriskole Sjællands Odde, og hen på sensommeren kom to amerikanske instruktører i droneflyvning til artilleriskolen, og de første vaklende skridt i droneflyvningens kunst kunne påbegyndes. Efter de første famlende forsøg på at skabe en droneorganisation kom såvel uddannelsen af dronepiloter som opbygningen af en fast

teknisk baggrund for dronernes klargøring og eftersyn ind i faste rammer, og dronesektionen kunne begynde at producere effektive og realistiske mål for Søværnets nærluftværnsstøttebesætninger.

Foruden Danmark har de fleste andre NATO-lande droner som træningsmiddel for luftmålsskydninger. For 1½ år siden etableredes også en dronesektion i det norske søværn med teknisk personel uddannet i Danmark. Den 6. amerikanske flåde i Middelhavet medfører sine egne droner.

Fra 1953-1973 er der i alt, enten på våbenhjælp eller indkøbt af Søværnets egne midler, kommet 123 droner af forskellig type til dronesektionen på artilleriskolen. I det samme tidsrum er der blevet forbrugt i alt 103 droner.

Dronerne produceres af det amerikanske flyfirma NORTHROP af dets VENTURA DIVISION i Californien og forhandles gennem det svenske firma Svensk Flytjänst A/B. Dette firma udfører også konventionelle sløbemålsflyvninger bl.a. for Søværnet. Foruden dronerne leverer Svensk Flytjänst de på dronerne påmonterede "Hit Recorders" med dertil knyttet jordmodtager panel. Dette gør det muligt at vurdere luftmålsskydningens kvalitet.

Dronedata: Længde ca. 3,8 m, vingefang ca. 3,5 m, affyringsrampens længde 12 m, acceleration på rampen 0-110 km/t, flyvehastighed ca. 360 km og flyvetid ca. 60 minutter. De dronetyper, skolen anvender i dag, hedder KD2R-3 og KD2R-5. Den sidste type er specielt konstrueret for "all-round use", d.v.s. også for flyvninger "out-of-sight". Skolen råder dog ikke over et jordkontrolanlæg til at udføre "out-of-sight" og må derfor nøjes med "in-sight" flyvninger, hvor dronen hele tiden skal kunne observeres optisk for at kunne gives de rette styresignaler.

Flyvninger udføres primært for Søværnets enheder, men lejlighedsvis også for hærens og flyvevåbnets personel, der uddannes i nærluftværnsforsvaret med konventionelle luftværnsprojeciler. Dronerne startes fra spidsen af Sjællands Odde og kan enten kontrolleres herfra, eller flyvningen kan udføres som "take-over-flights", d.v.s. at den ene dronepilot går om bord i den skydende enhed med sit medbragte senderudstyr og, efter at dronen er startet fra land, overtager kontrollen med den, når den er kommet i luften. Dronen kan da flyves efter direktiver og ønsker fra det skydende skib. Sådanne skydninger udføres både for Søværnets enheder og for enheder under NATO-øvelser i danske farvande.

Situationen for artilleriskolens dronesektion er i dag den, at dronebeholdningen nu er så langt nede, at tiden er kommet til, at man må se sig om efter nyt dromemateriel, såfremt denne effektive og realistiske træningsmetode af luftværnsbesætninger ikke skal gå til grunde. Afløseren for KD2R-3 dronen findes i form af en videreudvikling af denne drone. Den nye drone kaldes KD2R-5A (AEROBATIC), og den er i sin forgængers skikkelse, d.v.s. kun anvendelig for visuel flyvning, men med et simplere elektrisk udstyr, der gør dronen billigere i indkøb, men med de samme flyveegenskaber.

Den 20. november skulle den nye dronetype have været demonstreret på artilleriskolen af Svensk Flytjänst for personel ikke alene fra Søværnet, men fra alle interesserede grene indenfor forsvaret samt for repræsentanter fra det svenske og det norske forsvar og fra MAAG. 25 interesserede havde fulgt invitationen, men den kom ikke til at forløbe som planlagt på grund af vejret. Nok var det strålende solskin med en sigtbarhed på over 20 sm, men vindstyrken var oppe på over 10 i stødene, så en eventuel dronebjergning ikke kunne ske med gummibåd, men måtte ske med kutter, der imidlertid var

lukket inde i Odden fiskerihavn.

En af artilleriskolens droner, der var blevet konverteret af amerikanske teknikere til AEROBATIC versionen, blev stationært demonstreret, foruden at der var foredrag med film og lysbilleder om den nye dronetype. Foruden demonstrationen af AEROBATIC blev der vist et TOWED BANNER TARGET, en ny type træffeindikator, samt et INFRA RED FLARE TOWING SYSTEM. Såvel TOWED BANNER TARGET som INFRA RED FLARE TOWING SYSTEM har også en drone som trækfly.

(VBS)

Store besparelser på forsvarets olieforbrug

Forsvarskommandoen har med øjeblikkelig virkning udsendt en række bestemmelser, der vil medføre store oliebesparelser. Bestemmelserne går betydeligt videre end restriktionerne i det øvrige samfund.

Der skal spares 20% på El-forbruget, hvoraf hovedparten i underbringelses-, opholds- og kontorlokaler og på udendørs belysning. Derimod pålægges der ikke restriktioner på de installationer, der bruges til beredskabsformål. På fyringsolien skal der spares 25%, og her undtages kun de områder, hvor en konstant temperatur er påkrævet.

For drivmidler skal der udvises den strengeste økonomi og kontrol på alle områder. Al militær øvelsesvirksomhed på søndage (0300-2400), der medfører militær kørsel, sejlads og flyvning suspenderes. Dispensation til strengt nødvendig beredskabs- og vagtkørsel på søndage kan gives af de operative kommandoer og materielkommandoerne inden for deres område. Ved dispensation skal Handelsministeriets mærkat sættes på køretøjets forrude. Genpart af køresedler for dispensationskørsel skal indsendes til kontrol efter hver søndag. Transport af forsvarets personel mellem bopæl og tjenestested omfattes af det øvrige samfunds bestemmelser. Chefen for et tjenestested kan eventuelt udstede den fornødne dokumentation, hvis det kræves.

Varmtvandsforbruget begrænses, bl.a. ved at sænke temperaturen til max. 40 grader. I indkvarteringsområder o.lign. begrænses varmtvandsforsyningen til en time før og efter tjenestetiden, ligesom antallet af opvarmede lokaler begrænses. På trapper, gange o.lign. holdes radiatorer lukket eller kun lidt åbnet. Udluftning af lokaler begrænses til det strengt nødvendige, og radiatorer holdes herunder lukket. Belysning på veje og pladser og anden udvendig belysning begrænses til det af trafikale og bevogtningsmæssige grunde påkrævede. Al anden belysning skal begrænses, og det skal navnlig tilsikres, at unødigt lys i lokaler undgås. Det gælder først og fremmest trapper, gange og ubenyttede rum. Det er forbudt at benytte løse EL-varmeradiatorer og -ovne

som supplement.

Det er pålagt de kommandantskabsforvaltende myndigheder løbende at kontrollere reduktionernes virkning med henblik på at kunne foretage yderligere besparelser. Hvis det er umuligt uden helt uacceptable indgreb i etablerementets drift at opnå de fastsatte besparelser, skal der snarest ske indberetning til Forsvarskommandoen. Det henstilles, at tjenestestederne medinddrager det berørte personel i de nødvendige foranstaltninger, f.eks. ved orientering og drøftelse i samarbejdsudvalgene.

Forsvarskommandoen har søgt at vurdere, hvorledes de for forsvaret foreskrevne besparelser kan sammenlignes med tilsvarende besparelser inden for den civile sektor, samt hvilken betydning forsvarets besparelser vil have for landets energisituation som helhed. Sammenligningen vanskeliggøres af, at der ikke er fastsat bestemte nedskæringsprocenter for brændstofforbrug o.lign. inden for den civile sektor samt af, at der mangler konkrete opgivelser på en række områder.

Det kan imidlertid oplyses, at den danske industri i 1970 brugte ca. 3.400.000 megawatttimer, medens forsvaret i år skønmæssigt vil bruge 180.000 megawatttimer, dersom der ikke foretages nedskæringer af nogen art. Forsvarets energiforbrug i forhold til industriens er følgelig godt 5%, hvilket anskueliggør, at selv de største besparelser inden for forsvaret, hvad angår energi, kun vil betyde en dråbe i havet for det danske samfund som helhed. Dette understreges også af, at den for forsvaret foreskrevne 20% besparelse vil andrage ca. 35.000 megawatttimer, medens en tilsvarende besparelse for industrien - hvis den blev indført - ville komme op på ca. 675.000 megawatttimer.

Hvad angår brændstofforbruget til øvelsesformål, kan der ikke opgives konkrete tal, da disse er klassificerede, men det kan fastslås, at med det normale nedskårne forbrug, der akkurat strækker til en nødtørftig uddannelse, vil forsvarets samlede forbrug af olie, benzin m.v. kun andrage en ringe brøkdel af den danske civile sektors tilsvarende forbrug. Det skal dog her til anføres, at forsvaret af hensyn til opretholdelse af en passende beredskabsbeholdning af JET FUEL har set sig nødsaget til at reducere antallet af flyvetimer med 33%.

Det kan følgelig fastslås, at forsvaret synes at ligge i spidsen, hvad angår besparelser inden for energisektoren, men at den samlede nytte af denne nedskæring ikke betyder ret meget for landet som helhed.

(MST)

NORDKAPEREN i international øvelse

Undervandsbåden NORDKAPEREN har deltaget i Joint Maritime Course, der som tidligere blev afviklet i Nordsøen i området fra Skotland over Færøerne til Norskekysten.

I kurset deltog skibe, undervandsbåde og fly fra flere lande, og NORDKAPEREN fik herved lejlighed til at videreudvikle besætningens træningstilstand gennem de varierende øvelser med modstandere, der havde langt mere avanceret udstyr, end vi er vant til herhjemme. Det, der især spiller en afgørende rolle i moderne ubådskrigsførelse, er evnen til at undgå at blive opdaget af fly, og hvis man endelig bliver opdaget da at kunne undslippe angrebet fra dem. Da Danmark ikke har anti-ubådsky, er det derfor af største vigtighed, at undervandsbådene kan deltage i øvelser i udlandet sammen med nationer, hvor anvendelsen af disse fly er normal rutine.

Efter øvelsen returnerede NORDKAPEREN til danske farvande.

(UBE)

Indland kort

Søværnet har anmodet Kammeradvokaten om at rejse krav om bjærgeløn i anledning af, at inspektionsskibet VÆDDEREN i september bjærgede fiskekutteren JENS THOMSEN af Hanstholm udfør Vorupør. Kutteren er forsikret for 60.000 kr.

Søværnets Våbeninspektør har fremsat forslag til tjenesteforløb for uddannelse af korporaler til Søværnets Militærpoliti. Chefen for Søværnet har godkendt forslaget som grundlag for udarbejdelse af detaljerede uddannelsesplaner.

Flådestation Frederikshavn har holdt kontaktmøde med indbudte gæster. Den tidligere chef for flådestationen, kommandør P.Holm, orienterede om arbejdet med rationalisering af flådestationerne.

Søværnets Officersskole har fået Chefen for Søværnets tilslutning til at iværksætte et kursus i almen proceslære ved Danmarks tekniske Højskole. 5 kadetter skal deltage i dette kursus i januar måned.

Stabschefen ved Chefen for Søværnet har inspiceret inspektionsskibet HVIDBJØRNEN. Under inspektionen, der foregik i Sundet, var der trawlerjagt, hvor orlogskutteren LÆSØ deltog som "bordingsfartøj".

Søværnets Teknikinspektør har på Chefen for Søværnets vegne inspiceret 5.Fregatdivision. Inspektionen af divisionen, der består af bevogtningsfartøjerne RAN og NAJADEN, fandt sted på Holmen og under forlægning til Køge og retur.

Den bebudede TV-udsendelse om Taktisk Træner i Frederikshavn den 21. november blev udsat indtil videre på grund af Danmarks Radios politiske spærretid. En af udsendelsens tilrettelæggere er nemlig opstillet som folketingskandidat.

Flådestation Korsør har haft besøg af de ca. 25 minemekanikere, der skal gøre tjeneste i minekomponentværkstedet efter udflytningen. De fik en orientering af repræsentanter for flådestationen og byen, bl.a. borgmesteren og kommunaldirektøren.

Udland kort

De norske torpedobådes 100 årsdag blev fejret ved en festlighed den 21.november i overværelse af 300 gæster, hvoriblandt kongen og kronprinsen. De 12 torpedobåde, der var kommet til Bergen i dagens anledning, måtte dog aflyse en demonstrationssejlad på grund af oliekrisen.

To undervandsbåde - SALTA og SAN LUIS - bygget i Argentina af pre-fabrikerede vesttyske sektioner - er blevet afleveret til den argentinske flåde. De er på 370 t, 44 m lange og 4,6 m brede. Neddykket max. fart 17 knob. De er nu i tjeneste sammen med flådens to andre ubåde.

Den svenske flåde har besluttet, at øvelsesfartøjerne GLADAN og FALKEN skal udrustes igen næste år. De var af besparelsergrunde ikke udrustet i år. Beslutningen fastslår, at flåden stadig lægger en vis vægt på sejluddannelse.

I 1976 fejrer USA 200 året for sin selvstændighed. Allerede nu er der store arrangementer under planlægning, bl.a. internationale flådebesøg. The Tall Ship Race vil indbyde alle sejlførende skoleskibe til USA.

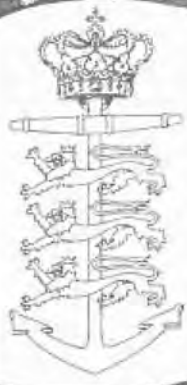
Sovjet har genoptaget forsøgene med et sø-missil SSNX 13, der kan ramme et orlogsskib på 640 km afstand, oplyses det i Pentagon. Det ventes installeret i de første enheder om et årstid. Forsøgene i de arktiske farvande har af ukendte årsager været indstillet i 7 måneder.

To nye vesttyske undervandsbåde af TYPE 206 - U 13 og U 14 - er for tiden på prøvesejlads. De er på hver 600 t og har neddykket en max. fart på 17 knob. De er udrustet med 8 533 mm torpedorør.

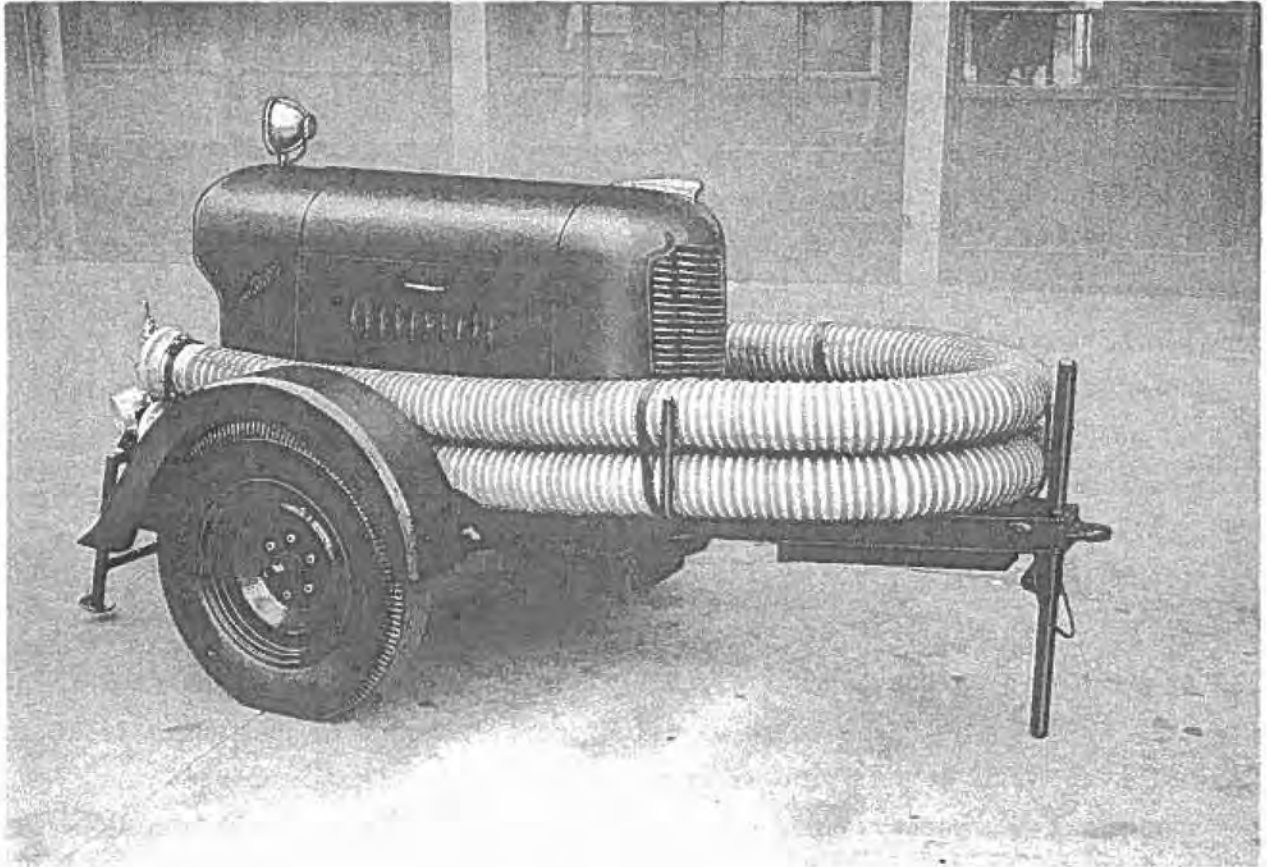
USAs marine har på grund af oliekrisen givet samtlige enheder ordre til ikke at overskride 16 knobs fart. Mange tjenestesteder i land, deriblandt Pentagon, har nedsat temperaturen fra 24 til 20 grader. Flyvevåbnet skal omgående nedskære øvelsesflyvningerne.

Ved en fælles redningsøvelse for nylig blev det konstateret, at koordineringen mellem svensk, finsk og sovjetisk søredningstjeneste ikke virker tilfredsstillende. Svenskerne nedsætter nu en arbejdsgruppe, der skal undersøge forholdene.

Thostrup

SØVÆRNS- ORIENTERING

Holmens brandsprøjter reddede store værdier

Stormen tirsdag den 20. november medførte, at vandstanden i Københavns Havn steg til 1,40 m over daglig vande. For Holmens område medførte dette, at vandet allerede om formiddagen sivede ind i de lavest liggende varmekanaler, ingeniørgange samt i "Sumpene" i flere af varmecentralerne, idet kapaciteten af de fast installerede lænsepumper ikke formåede at holde trit med det indtrængende vand. Hertil kom, at vandet ved opvarmningen fra varmeledningerne forårsagede en højst generende dampudvikling såvel inde i enkelte bygninger som ude i det fri.

Da man ikke var bekendt med fortilfælde af så voldsom karakter, håbede man, at vandstanden ville falde. Omkring kl.1415 var vandet imidlertid steget så højt, at flere af lænsepumperne med tilhørende EL-installationer var ved at komme under vand samtidig med, at vandet fossede ind i flere lavtliggende rum forskellige steder på Holmen, og der måtte foretages noget ekstraordinært, hvis ikke installationer og materiel skulle lide alvorlig skade.

Til betjening af Holmens Bedriftværns pumper lykkedes det indenfor en halv time at få mobiliseret personel fra Holmens Bedriftværn, Holmens Brandtjeneste, Orlogsværftet, Søværnets Bygningsdistrikt og Marinekaserne København samtidig med, at der blev etableret bespisning af alt det personel, som frivilligt og på meget kort varsel havde stillet sig til rådighed, så længe der måtte være behov derfor.

Bedriftværnets motorsprøjter og Brandvagttenestens brandslukningsbiler blev fordelt på Nyholm og Frederiksholm, hvor de periodevis lænsede fra 6 teknisk strategiske punkter på én gang. Kl.2100 var forholdene helt under kontrol, og kl.2130 var alle gange og varmecentraler m.v. lænset for vand. Da vandstanden i havnen samtidig begyndte at falde, blev redningsmandskabet sendt hjem kl.2200. For en sikkerheds skyld etableredes en vagt natten igennem, ligesom Bedriftværnets pumper forblev tilrigget på fire af de mest udsatte steder. Det blev imidlertid kun nødvendigt et par gange i løbet af natten at lænse et øjeblik fra to af stederne.

Selv om situationen en overgang så alvorlig ud og kunne have forårsaget ødelæggelser med påfølgende økonomiske konsekvenser, så kunne man glæde sig over, at alle deltagerne i aktionen, der omfattede de fleste såvel militære som civile personelkategorier fra vidt forskellige tjenestesteder og myndigheder, arbejdede forbilledligt sammen og forhindrede derved væsentlige ødelæggelser på installationer og materiel.

Billedet viser en af Holmens brandsprøjter af typen Aster III, der tjente sin pris hjem mange gange under stormen. (FLS KBH)

Dispensation fra byggestoppet

Det forlængede byggestop har medført, at en række af forsvarets højt prioriterede bygge- og anlægsarbejder ikke kan gennemføres som planlagt. Det betyder, at en række foranstaltninger til gennemførelse af forsvarsforliget må udskydes, hvis der ikke kan opnås dispensation. Det må også ventes, at nogle af de allerede foreliggende bevillinger ikke vil være

tilstrækkelige til arbejdernes gennemførelse.

Forsvarskommandoen har derfor til Forsvarsministeriet sendt en opgørelse over arbejder, hvor det skønnes betimeligt at søge om dispensation. Det fremhæves, at Forsvarskommandoen kun vil fremsende andragender om dispensation for projekter, hvis igangsætning inden 1. oktober næste år anses for absolut nødvendig.

For Søværnets vedkommende nævnes udbygning af skolefaciliteter m.v. på Flådestation Frederikshavn til sonar- og radarkursus samt indkvarteringsfaciliteter, gymnastiksal og idrætsanlæg ved Søværnets Sergent- og Reserveofficersskole. Udgiften er 16,7 mio. kr., og bevilling foreligger. Desuden overdækket træningsbassin i Avderødlejren til 4,4 mio. kr., hvor bevilling også foreligger, og etablering af skoleværksteder på Holmen (udflytning af lærlingeuddannelsen fra Lergravsvej og Ny Tøjhus) til 4,6 mio. kr., hvor bevillingsindstilling er sendt til ministeriet.

Forsvarets Bygningstjeneste vil efterhånden for hvert af de nævnte arbejder fremsende motiverede ansøgninger om dispensation, hvis Forsvarsministeriet tilslutter sig indstillingen. (MST)

MAAGEN søger helikopter

Inspektionskutteren MAAGEN er stillet til rådighed i et forsøg på at få lokaliseret den helikopter fra Grønlandsfly, der for nylig styrtede ned i Vestgrønland. Grønlands Kommando har aftalt med politimesteren, at kutterens chef er koordinator og leder af eftersøgningen til søs.

Eftersøgningen er indledt med, at MAAGEN og politikutteren NANUAK med udspændt ankerkæde imellem sig har gennemtrawlet det formodede nedstyrtningsområde. Da det ikke gav noget resultat, foretog MAAGEN over to dage strømprøver i farvandet. Det førte til, at man måtte udvide området betydeligt, da strømmen gik en anden vej end ventet. Man er nu igang med at gennemtrawle et nyt område. Fører det ikke til resultat, overvejes det at inddrage et amerikansk firma i det videre eftersøgnings- og bjærgningsarbejde. Der er dog ikke truffet nogen afgørelse herom endnu. (GLK)

Nyt forkursus til A-linien

Søværnet har gennem flere år uddannet en række befalingsmænd med skibsførereksamen eller udvidet maskinmestereksamen til officerer af A-linien. Før gennemgang af linieofficersuddannelsen på Søværnets Officersskole har de gennemgået et forkursus i fagene matematik, fysik, kemi, engelsk og tysk på officersskolen.

Chefen for Søværnet påtænker - under forudsætning af et tilstrækkeligt antal kvalificerede ansøgere - igen at oprette et sådant kursus i perioden marts-oktober næste år med henblik på elevernes optagelse på Søværnets Officersskole i oktober for gennemgang af A-liniens taktiske eller tekniske linie 74/78.

Kvalificerede ansøgere skal forinden optagelse på forkursus gennemgå de obligatoriske helbreds- og militærpsykologiske undersøgelser med godt resultat. Ansøgninger skal indsendes inden 10. december.

(MST)

Radio- og signalkonkurrencen

Søværnet har holdt den årlige radio- og signalkonkurrence. I radiokonkurrencen deltog 39 mand, nemlig 5 fra sergentgruppen (5 i 1972), 26 fra konstabelgruppen (31) og 8 fra korporalgruppen (5). I signalkonkurrencen deltog 42, nemlig 8 fra sergentgruppen (6), 9 fra konstabelgruppen (7) og 25 fra korporalgruppen (30). I holdkonkurrencen deltog 11 hold - ét mindre end i fjor.

Blandt radiopersonellet fik overkonstabel (RA) J. Bach, ministrygeren ÅRØSUND, sølvmærke, og overkonstabel (RA) J. Jørgensen, Marinestation Rytterknægten, og korporal (RA) K. Andersen, minelæggeren FALSTER, bronzemærke. Inden for signalpersonellet fik sergent (SI) J. E. Hansen, Sundets Marinestrikt, bronzemærke. Desuden fik korporal (SI) P. Kjeldsen, fregatten HERLUF TROLLE, en opmuntringspræmie. "Søværnskommandoens vandrepokal i kommunikation" blev vundet af minelæggeren FYEN, der blev nr. 1 i hold foran fregatten HERLUF TROLLE og TBD 113.

De procentuelle resultater for det i radiokonkurrencen deltagende personel var som følger, idet de tilsvarende resultater for 1972 er angivet i parentes:

	<u>SMX</u>	<u>Morsning</u>	<u>Teori</u>
Sergentgruppen	95,9 (97,8)	97,6 (97,8)	73,23 (77,6)
Konstabelgruppen	86,0 (94,6)	81,5 (88,0)	75,50 (72,3)
Korporalgruppen	68,4 (47,5)	79,1 (58,7)	78,50 (45,2)

Den betydelige fremgang inden for korporalgruppen i forhold til 1972 er bemærkelsesværdig og glædelig.

De tilsvarende resultater for det deltagende signalpersonel var:

	<u>FMX</u>	<u>Morsning</u>	<u>Teori</u>
Sergentgruppen	83 (79,5)	94 (95,6)	67 (71,0)
Konstabelgruppen	78 (95,6)	92 (96,2)	75 (58,9)
Korporalgruppen	59 (87,4)	78 (89,8)	62 (51,4).

Her falder tilbagegangen i de praktiske færdigheder for konstabel- og korporalgruppen i øjnene, mens det på den anden side er glædeligt at konstatere fremgangen i teori, der i de foregående år har ladet meget tilbage at ønske, siger Søværnets Taktikinspektør. (TAS)

Svensk forsvar skal spare på olien

Chefen for den svenske flåde har beordret, at øvelser skal foregå så nær baser og kaserner som muligt, skibe og helikoptere skal nedsætte hastigheden, godstransporter skal foregå med tog, alle ikke strengt nødvendige skibs-forlægninger indstilles og inspektionsrejser o.lign. i bil standses. Indendørs temperaturen må højst være 20 grader om dagen og 17 om natten. Facadebelysning skal helt undværes. Det er de vigtigste punkter i de oliebesparende restriktioner, der er udsendt til alle tjenestesteder.

Den svenske Marinestab siger, at man har forberedt restriktionerne i god tid, så bestemmelserne har kunnet udsendes med kort varsel til alle med en fyldig underbygning af råd og anvisninger. Man må dog ikke vente, at bestemmelserne vil give store besparelser, fordi der endnu ikke er kommet instrukser for at mindske målsætningen for uddannelsen.

Inden for forsvarets ledelse hersker der i øvrigt stor usikkerhed, om det overhovedet kan lade sig gøre at spare store mængder drivmiddel. Arméstaben har indledt en række undersøgelser. Også i Flyvevåbnet arbejdes der med problemet. Det er foreløbig bestemt, at skole-jetfly ikke må flyve over 500 km/t. Det siges samstemmende, at målsætningen stadig ligger fast, og at der allerede af økonomiske grunde er skåret hårdt ned på øvelsesvirksomheden. (MST)

Indland kort

Inspektionsskibet INGOLF er blevet afløst af inspektionsskibet HVIDBJØRNEN, der i den kommende tid skal udføre stations- og fiskeriinspektions-tjeneste i færøske farvande. Inspektionsskutteren TEIISTEN er kommet tilbage fra Grønland og er atter indgået i fiskeriinspektionen.

Flådestation Frederikshavn har haft besøg af 49 konstabler fra mine-læggeren FYEN og 40 værnepligtige menige fra Nr.Uttrup Kaserne. Desuden har elever fra Vestre Skole i Hjørring deltaget i en rundvisning.

De værnepligtige befalingsmænd har holdt landsmøde 26.-30. november på Flyvestation Skrydstrup. Der blev bl.a. drøftet problematikken vedrørende korporaler i sejlende enheder, løn, ferie og frihed samt 15-18-21 måneders tjenestetid.

Kommandørkaptajn E.Borgs bog "Den danske marines uniformer gennem tre århundreder" er udkommet. Den skildrer uniformernes udvikling inden for alle personelgrupper fra 1700-tallet. Den er på 250 sider og med 79 farveillustrationer, hvoraf mange aldrig før har været publiceret.

Efter forslaget til en ny færøsk fiskeriaftale der bl.a. betyder, at fiskeriinspektionen i visse områder må udvides med 37%, mener Færøernes Kommando, at det kun kan ske på bekostning af stationsopgaver, øvelser og inspektion af ydre områder. Aftalen er endnu ikke ratificeret.

Udland kort

Kommandørkaptajn Rolf Henningsen er blevet udnævnt til kommandør og chef for den norske kysteskadre. Han har tidligere været chef for torpedobådene og jagerne. I 3 år har han gjort tjeneste i den etiopiske flåde.

De sovjetiske forskningsskibe PROFESSOR VISE og OLENJOK er undervejs med årets Antarktis-ekspedition. Til flåden hører yderligere 3 skibe. Der deltager 750 personer i ekspeditionen, hvoraf 230 udgør overvintringsholdene på de 6 sovjetiske stationer.

Forsvarets samarbejdsudvalg i Karlskrona skal på forsøgsbasis optage værnepligtige medlemmer. Formanden kommandør H.Gottfridsson, siger, at det skyldes ønsket om mere gensidig orientering og de værnepligtiges medbestemmelse om bl.a. fritidsaktiviteter.

USA har afstået destroyeren PERRY 3.520 t. max. fart 34 knob, til den indonesiske flåde. Den har under navnet SAMADIKUN indledt sine prøveture. Det er Indonesiens første helikopterbærende skib.

Den finske søredningstjeneste står overfor en reform. Et udvalg foreslår, at ansvaret bør koncentreres i et forvaltningsorgan under søfartsstyrelsen. I øjeblikket sorterer søredning under forskellige myndigheder.

Lyverier fra det svenske forsvars depoter og lagre er næsten ophørt, efter at der er ofret millionbeløb på at sikre bygningerne. Der skal nu bruges grov vold for at komme ind. Der er overalt udpeget tilsynsførende med bopæl tæt ved bygningerne.

Alle sovjetiske skibe udstyres nu med separatoranlæg til udskillelse af olie fra spildevandet. Der bygges desuden specialfartøjer til oprensning af olieaffald i alle havne. Det anslås, at der kan opsamles over 100.000 t spildolie årligt.

Det svenske Kungliga Orlogsmannasälskapet har nu 332 medlemmer. Den sidst indvalgte fik nr. 989 - regnet fra viceadmiral Falkengren med nr.1 den 15. november 1771.

Thøstrup

SØVÆRNS- ORIENTERING

Chefen for Søværnets chefskonference

Chefen for Søværnet afholdt i dagene 21.-23. november konference på Lynæsfortet med deltagelse af ca. 50 af Søværnets civile og militære chefer.

Inden den egentlige konference orienterede officerer fra Søværnets Materielkommando om en igangværende meget omfattende analyse af forskellige sømålsmissiler, der kan komme på tale som armering i under bygning værende torpedobåd og i fremtidige korvetter.

I sin indledning til konferencen redegjorde Chefen for Søværnet for forsvarsforliget samt for Forsvarschefens og værnschefernes bestræbelser på - som rådgivere for de politiske myndigheder - at medvirke til at skabe en militært acceptabel forsvarsordning. Selv om det må erkendes, at den ved forliget vedtagne ordning, set med militære øjne, har mangler, er den dog langt at foretrække for fortsat usikkerhed og politisk uenighed om forsvaret, hvilket forsvarsrådet da også i sin tid udtalte. For Søværnets vedkommende er det især tilfredsstillende, at man fandt forståelse for, at dette værns opgaver i fred og i krig er så mangeartede, at det er nødvendigt fortsat at bevare en efter danske forhold afbalanceret flåde.

På mødet orienterede Marinestaben om personelsituationen og udrustningsplanen, om den fremtidige uddannelse af værnepligtige, om holdnings-

målinger og om det igangværende arbejde med udformning af nyt personeludviklingsystem. Søværnets Materielkommando orienterede om Søværnets materielsituation og fremhævede især de personelle tilpasningsproblemer, der følger med introduktion af stadig mere elektronisk, automatiseret og kompliceret materiel. Søværnets operative Kommando redegjorde for den operative og beredskabsmæssige situation, der i så høj grad er afhængig af de personelle, materielle og økonomiske forhold.

De forskellige indlæg efterfulgtes af en livlig diskussion. Der fremkom herunder mange værdifulde kommentarer og impulser, der vil blive medinddraget i det videre stabsarbejde.

Af diskussionen om Søværnets udrustningsplan fremgik det, at de fleste mødedeltagere havde det indtryk, at det var den nedskårne tjenestetid for værnepligtige og værnepligtsantallet, som er hovedårsagen til, at det ikke længere er muligt at bemane alle Flådens skibe fuldt ud året rundt.

Selv om disse forhold - især tjenestetidens længde - påvirker aktivitetsniveauet, har Marinestaben fundet, at der er andre faktorer, der er nok så afgørende, bl.a.

- nedskæringen af befalingsmandsstyrken, en nedskæring, hvis virkning endnu ikke er slået fuldt igennem,
- stampersonellets stadigt øgede ret til kompensationsfrihed og - i takt med det civile samfund - stadig kortere arbejdstid,
- endnu ikke gennemførte rationaliseringsforanstaltninger, der er påregnet at skulle frigøre noget personel til operativ tjeneste, herunder bl.a. flytningen af Grønlands Kommando til Godthåb og aktivitetsdæmpninger på flådestationerne,
- korporalsordningens bortfald. Mens korporaler, der i Søværnet har erstattet manglende konstabler, efter en 6-måneders uddannelse kunne udføre gavntjeneste i ca. 12 måneder, må man, indtil konstabeltallet måtte blive opnået, basere sig på værnepligtige specialister med ca. 3 måneders indledende uddannelse og ca. 6 måneders gavntjeneste. En uforandret aktivitet ville således fordoble kravene til uddannelsesinstitutionernes kapacitet,
- stoppet for ansættelser ved bl.a. materielkommandoen uanset det nye og mere komplicerede materiel, der er under anskaffelse.

Disse forhold forværres af, at gavntjenesten for værnepligtige menige reduceres fra ca. 9 til ca. 7 måneder. En uforandret aktivitet ville derfor medføre et behov for ca. 40% øget uddannelseskapacitet.

Chefen for Søværnet fremhævede under diskussionen om dette punkt, der også har økonomiske aspekter, at udrustningsplanen er et udgangspunkt, der bør justeres efterhånden, såfremt konstabler kan tiltrækkes og ansættes i det antal, som forsvarsforliget muliggør.

For fremtiden vil udrustningsplanen i øvrigt bygge på samme rytme som nu, det vil sige øvelsesaktivitet på togt i sommerhalvåret og en del henlæggelser om vinteren. Jo bedre tilgang af stampersonel, des større muligheder for periodiske vinterøvelser. Derfor må alle sejl sættes til for at rekruttere stampersonel. Alle må være opmærksomme på, at det er vigtigt at få mest muligt ud af Søværnets ressourcer gennem en effektiv og målrettet uddannelsesvirksomhed. Det er i denne forbindelse desuden vigtigt, at personellet er opmærksom på, at omhyggelig pasning og vedligeholdelse af materiellet er en betydningsfuld bestanddel af uddannelses- og øvelsesvirksomheden og dermed til gavn for beredskabet.

Blandt de forslag, der blev bragt frem til diskussion, var følgende: Udtynding i skibene: En vis udtynding må i alle tilfælde påregnes på grund af mangel på befalingsmænd. Der advaredes fra flere sider imod en sådan ordning, der kan medføre større problemer med hensyn til vagt, afspadsring, materielvedligeholdelse m.v.

Færre skibe udrustet: Der blev udtrykt stor betænkelighed ved en sådan ordning. Erfaringsmæssigt kan det tage lang tid at få ikke-udrustede skibe klargjort, og Flåden ville derfor ikke med en sådan foranstaltning leve op til forsvarslovens ord om i videst mulig udstrækning at være beredt til øjeblikkelig indsats. Det må holdes for øje, at ordningen indebærer mulighed for på kort varsel at indkalde uddannet supplerings-mandskab, som kan bringe besætningerne på fuld styrke.

Dråbevis udskiftning/rullende indkaldelser: Formålet med en sådan ordning er at sikre fuld bemanning året rundt og derved undgå periodiske fald i beredskabet. Ordningen medfører personeladministrative vanskeligheder, bl.a. at indkaldelserne kan falde uheldigt i forhold til højtiderne, udtagning af værnepligtige specialister vanskeliggøres, uddannelsen af værnepligtige kan ikke koordineres med hensyn til en kalenderbunden øvelsesvirksomhed m.v.

Såfremt det med tiden lykkes at bemane Flåden i overvejende grad med konstabler, således at værnepligtsproblemet får mindre betydning, kan forslaget muligvis vise sig gennemførligt. (MST)

Ministryger i olie-demonstration

En snes miljøeksperter fra Finland, Sverige, Norge og Danmark har overvåret en demonstration i Storebælt af det danske oliebekæmpelsesberedskab. Det skete i forbindelse med den tredje nordiske sammenkomst om oliebekæmpelse på havet. Konferencen fandt sted i København i dagene 26.-29. november.

Deltagerne samledes på Flådestation Korsør, hvor man efter en orientering gik om bord i ministrygerne GRØNSUND og VILSUND, der sejlede til et udpeget demonstrationsområde i Båltet. Her vistest flyindsats ved et olieudslip, hvor en helikopter og en C 54 udlagde oliebekæmpelsesmidler. Det samme demonstrerede specialfartøjerne AURICA og ACANAR fra flådestationen, der også udlagde flydespærringer. Deltagerne var enige om, at demonstrationen havde været særdeles udbytterig.

Konferencen drøftede i øvrigt udviklingen af oliebekæmpelsesberedskabet i de nordiske lande. På svensk foranledning blev spørgsmålet om kemikalieulykker taget op, da der i Sverige er planer om at henlægge dette område til bekæmpelsen af olieforurening på havet. De øvrige landes repræsentanter lovede at redegøre for deres syn på dette problem på næste møde.

Efter konferencen har Miljøstyrelsen sendt en tak til Flådestation Korsør og Ministrygereskadren for den indsats, der blev udvist af personalet under demonstrationen. Konferencens deltagere har ønsket at udtrykke stor anerkendelse af den sikkerhed og hurtighed, hvormed de pålagte opgaver blev udført.

(FLS KOR)

Træningsbassinet i Auderød

Forsvarskommandoen har anmodet Forsvarets Bygningstjeneste om at søge dispensation fra byggestoppet, så opførelsen af det overdækkede træningsbassin i Auderødlejren kan påbegyndes snarest.

Der henvises til Søværnets behov for at råde over egnede faciliteter til uddannelse i de redningsmidler, der hører til Flådens skibe. Denne uddannelse, der indtil for nylig foregik i Øbrohallen i morgentimerne før normal åbningstid, er nu henlagt til Kildeskovhallen i Gentofte, fordi Øbrohallen var utilfreds med de gener, der opstod ved brugen af større kollektive redningsmidler i en civil svømmehal. Også Kildeskovhallen er betænkelig ved Søværnets særlige anvendelse af hallen. Alene af denne grund er det nødvendigt, at Søværnet snarest kommer til at råde over egen uddannelsesfacilitet. Hertil kommer, at afstanden mellem Auderødlejren og hallerne medfører væsentlig spildtid - 3 timers kørsel - og transportudgifter. Med den af forsvarsforliget affødte intensiverede grunduddannelse betyder det, at spildtiden må modsvares af en nedskæring af timetallet i andre nødvendige fag og en deraf uacceptabel forringelse af uddannelsen, hedder det i motoveringen.

(MST)

Hjælp til færøsk skib

Grønlands Kommando har givet en håndsrækning til det færøske fragtskib CHRISTIAN HOLM af Thorshavn. Skibet anmodede om assistance med pumpe-materiel og dykkerundersøgelse, idet man ankerliggende i Kugnatbugten - 10 sømil fra Grønnedal - havde konstateret, at skibet tog vand ind. Kommandoen gav løfte om hjælp, hvorefter skibet gik til Flådestation Grønnedal.

Svømmedykkere konstaterede en revne ca. 50 cm lang, 2 cm bred, 6-7 m fra hæk og 1 m over køl ud for maskinrum. En reparation var ikke mulig med flådestationens midler. Grønlands Kommando vurderede videre sejlads for uforsvarlig, da utilstrækkelig pumpekapacitet sammenholdt med lækagens placering gav anledning til tvivl om skibets sødygtighed. Dette blev meddelt Skibstilsynet, Norske Veritas og rederiet.

Skibstilsynet forlangte, at skibet skulle holdes tilbage, indtil skaden var udbedret. En dykkerbåd fra Godthåb blev sendt til Grønnedal samtidig med, at en repræsentant fra Norske Veritas tog af sted. Ved dykkerbådens undersøgelse blev der fundet endnu en revne i skroget. Det lykkedes at stoppe begge lækager, hvorefter Skibstilsynet godkendte arbejdet og meddelte, at skibet kunne beholde sin klasse indtil 1. januar.

Efter at have takket flådestationen for god hjælp, afgik fragtskibet nordover mod Godthåb. (GLK)

PEDER SKRAM i stormfuld øvelse

Sammen med fly og enheder fra flere andre NATO-lande, deriblandt også en fransk u-båd samt det nyeste amerikanske kampfly F 111, deltog fregatten PEDER SKRAM i Joint Maritime Course, som afholdtes dels som teoretisk genopfriskningskursus på 1 uge i Rosyth nær Edinburgh, dels 2 uger til søs i farvandene øst og nord for Skotland.

Den første uge til søs gik med enkelt- eller flerskibsøvelser tilrettelagt med henblik på at gøre enhederne klar til den afsluttende såkaldte oceanfase. Desværre var vejret under hele perioden meget dårligt, vindstyrken var sjældent under 8, 10 var almindeligt, og af og til nåedes op på 11 og endog 12. Fregatten kunne dog selv under disse forhold notere sig en meget fin sømålsskydning med lutter træffere, så målet efter den hårde medfart måtte slæbes i havn for udbedring af skader. Fregatten fik dog også selv en ret så hård medfart. Under en natforlægning i det hårde vejr blev således 10 redningsflåder slået ud af deres stativer og skyllet overbord. Tre af

dem er fundet igen, heraf er en skyllet op på Jyllands vestkyst ved Lyngvig efter at være drevet fra den nordlige Nordsø.

Med udmærket og hurtig hjælp fra Søværnets Materielkommando, Flådestation København og Flyvevåbnet fik fregatten nye flåder bragt op til Kirkwall på Orkney-øerne og herfra videretransporteret i sling med en britisk helikopter til det historiske Scapa Flow, hvor fregatten lå til ankers. Vindstyrken under slingoperationen lå på 8-9, så efter aflevering af det sidste sling flåder var det helt naturligt, at der hængtes noget styrkende på krogen til helikopterbesætningen som tak for god assistance.

Den afsluttende oceanfase bestod af en konvojøvelse af 4 dages varighed, hvor enhederne ville blive udsat for angreb fra både fly, u-både og overfladeenheder. Desværre var vejret også i denne periode meget dårligt, imod slutningen endda så dårligt, at det reelt blev den egentlige trussel imod styrken.

Deltagelsen i øvelsen var af stor værdi for alle om bord, og måske netop det dårlige vejr gjorde på mange områder turen særlig udbytterig.

(PESK)

Indland kort

Provst Claus Harms vil blive indsat som sognepræst ved Holmens Kirke, orlogsprovst og provst for Holmens provsti ved gudstjenesten den 13. januar kl. 1000 af domprovst Verner Hansen. Indsættelsen overværes af Dronningen.

Søværnets Sergent- og Reserveofficersskole har anmodet Søværnets Taktikinspektør om at udstede bevis for "Duelighedsprøve i sejlads" til elever, der har bestået den teoretiske og praktiske prøve. Før udstedelsen skal der fremlægges synsprøveattest.

Flådestation Korsør har haft besøg af 50 elever fra Vordingborg Ungdomsskole. De besøgte bl.a. oplagte skibe, så film og fik en grundig orientering om Søværnets virke.

Folkebådene ARCTURUS og SPICA på Flådestation Frederikshavn har i sæsonen været brugt i henholdsvis 378 og 369 timer. Bådene har haft mange småskader, men ikke uacceptabelt, når den høje udnyttelsesgrad tages i betragtning. Trapezjollerne har været brugt i henholdsvis 90, 91 og 109 timer.

Chefen for Søværnet har anbefalet en indstilling fra Søværnets Tekniskole om opnormering af røgdykkerapparater. Der skal anskaffes for 72.000 kr. flere røgdykkerapparater, så beholdningen kommer op på 90.

Da olie-restriktionerne endnu ikke har nået den foreskrevne besparelse i Forsvarskommandoens område, er der med øjeblikkelig virkning indført nye restriktioner. Der lukkes bl.a. for varmt vand overalt, og offentlige transportmidler skal anvendes i størst muligt omfang ved tjenesterejser.

Efter den sidste NATO-statistik er Portugal og Storbritannien i spidsen med 7 og 6% af bruttonationalproduktet til forsvarsudgifter. Danmark er som sædvanlig næstsidst med 2,7% og Luxembourg sidst med 0,9%.

Udland kort

Engelske og sydafrikanske flådeenheder har holdt fællesøvelse ud for Kapstaden. Efter øvelsen efterlod englænderne 3 helikoptere - det viser sig at være en del af en hemmeligholdt leverance til den sydafrikanske flåde. Sagen har vakt voldsom kritik i de britiske aviser.

Det finske Wärtsilä-værft har søsat en ny isbryder til Sverige. Den fik navnet ATLE efter Sveriges første isbryder. Maskinen har 22.000 hk, og skibet skal afleveres næste år. Sverige har endnu en isbryder af samme type i ordre på værftet.

USA undersøger mulighederne for at oprette en "varm" linje til NATO-landene i Europa, så man øjeblikkeligt kan få kontakt i kritiske situationer. Baggrunden er at hindre en gentagelse af begivenhederne den 24. oktober, da amerikanske styrker blev sat i alarmberedskab uden forudgående melding til de NATO-allierede.

Det sovjetiske skibsregister viser, at handelsflåden (med fiskeri-flåden) nu tæller 7.000 fartøjer med en samlet tonnage på 16,7 mio. t. Efter programmet skal handelsflåden vokse med endnu 5 mio t inden udgangen af 1975.

Den amerikanske viceadmiral Means Johnston Jr. er blevet udnævnt til admiral og Commander-in-Chief, Allied Forces, Southern Europe. Han efterfølger admiral Richard G. Colbert, der for nylig er afgået ved døden.

Kalmar værft har søsat et havforskningskib, som skal erstatte SKAGERAK. Skibet koster 16,5 mio. sv.kr. og har plads til 3 laboratorier og 12 videnskabsmænd. På kortere togter er der plads til 50 om bord. Sverige har to andre forskningsskibe EYSTRASALT og THETIS.

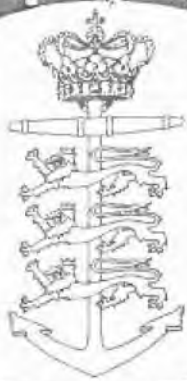
Den gamle amerikanske destroyer JOHNSTON er på prøveture drevet af et helt nyt brændstof, nemlig syntetisk olie udvundet af stenkul. Flåden håber, at det nye brændstof om nogle år kan bruges i alle orlogsskibe. Kulolien kan fremstilles for ca. 5 dollar pr. barrel.

Den sidste søgående hjulbåd i Storbritannien, WAVERLEY, der ejes af Scottish Transport Group, går nu ud af drift. Den foræres med det forbehold, at den ikke må ophugges, til det skotske Veteranskibsselskab, der vil placere båden på Clydeside.

Den norske forsvarschef har beordret alle tjenesterejser begrænset til et absolut minimum. Det gælder enhver form for tjenesterejser, der ikke er strengt nødvendige til gennemførelse af primære opgaver. Det gælder øjeblikkeligt, men en stram plan for 1974 er under udarbejdelse.

Skønt det svenske forsvars brændstofforbrug ikke engang udgør en procent af totalforbruget, skal der udfoldes nye spareanstrengelser. Forsvarschefen har bestemt, at der på hvert tjenestested skal udstikkes en spare-officer - en "kilowatt-jæger" - der løbende skal komme med nye spareforslag.

Thostrup

SØVÆRNS- ORIENTERING

Over 400 mine-udrykninger i år

Ved sidste årsskifte bragte Søværnsorientering en række artikler om de mange særlige opgaver, som Søværnet året igennem løser til gavn for samfundet som helhed. Løsning af disse opgaver betyder samtidig, at der gives Søværnets personel og organisation gavnlige praktisk træning. Her skal indsatsen på et enkelt område i det forløbne år belyses.

En af de særlig vigtige opgaver løses af mineuskadeliggørelsestjenesten, der 28 år efter krigen stadig har hænderne fulde med uskadeliggørelse af sprængstoffyldte genstande. Det vil være forkert kun at betragte indsatsen fra de mineuskadeliggørelsehold, der er fordelt over hele landet, og som ved udrykninger kun består af 2-5 mand. Vurderingen af disse små

holds arbejde bør ses ud fra en helhedsbetragtning for at kunne forstå det arbejde og den organisation, der danner baggrunden for indsatsen. For det første må man påpege betydningen af den uddannelse og træning, dette personel skal gennemgå i identifikation af farlige genstande, i sprængningsteknik over og under vandet samt i svømmedykning, en skoling, der kræver undervisningskapacitet både med hensyn til lærere og faciliteter, og som også forudsætter specialkursus i udlandet.

Dette er dog kun én side af den nødvendige organisation. Den anden side af helheden er, hvor meget andet personel, der skal aktiveres,

før et hold rykker ud. Et par eksempler vil illustrere dette. En mistænkelig genstand skyller op et sted på kysten. Melding går til politiet, som via rigsregistraturens fjernskrivernet alarmerer nærmeste marinedistrikt eller flådestation, der har mineuskadeliggørelseshold under sin myndighed. Flådestationen udsender et hold og samtidig går melding til Søværnets operative Kommando og Søværnets Våbeninspektør, der fører løbende kontrol med alle fund. Snesevis af mennesker har været impliceret, før genstanden kan uskadeliggøres. De er en del af Søværnets landsomfattende organisation, som foruden de rent militære opgaver også løser sådanne særlige opgaver.

I år blev ca. 600 signaler afsendt og modtaget inden for Søværnet i forbindelse med fund af mistænkelige genstande. Mineuskadeliggørelsesholdenes virksomhed i år kan i øvrigt bedst illustreres ved en status for uskadeliggørelsen af farlige genstande (tallene i parentes er fra 1972):

Søminer 25 (22), torpedoer 3 (7), dydbomber 4 (2), flybomber 38 (7), gasgranater og beholdere med kemiske væsker 60 (14), artillerigranater 51 (0), håndvåbenammunition og håndgranater 20.970 (8.515), pyrotekniske genstande 1.690 (112), dele af miner 25 (7), bøjler og paravaner 35 (8), andre farlige genstande 133 (22). Holdene har også flere gange ydet assistance til politiet. For at kunne gennemføre denne uskadeliggørelse har holdene i alt måttet rykke ud over 400 gange og køre ca. 60.500 km.

I år er der pr. kulance til godtgørelse til fiskere for erstatning af ødelagte fiskeredskaber og som dusører udbetalt 311.000 kr. fordelt over sager, der indsendes fra fiskerikontrollen, d.v.s. fra klageren via Marine-staben til våbeninspektøren og tilbage. Det har også givet arbejde til mange som et led i uskadeliggørelsesorganisationen.

Mineuskadeliggørelsestjenesten deltager også i forureningsbekæmpelsen bl.a. ved at tage prøver til analyse ved fund af tromler, beholdere o.l. En speciel opgave har holdene haft med kontrollen af optagningen af ammunition i Koraldybet, som udføres for at skabe en sikker sejlroute op til Studstrupværket i Kalø Vig. For udførelsen af de kontrolopgaver, som blev pålagt Søværnet i forbindelse med oprensningen, har man i syv måneder haft en orlogskutter udstationeret til dette arbejde, og minedykkere fra hele landet har på skift deltaget i kontrollen.

Forsidebilledet viser desarmering af en dybdebombe, det andet billede bortsprængning af indbragte genstande i Sundet den 6. september.

Personellet, der direkte udfører det livsfarlige arbejde honoreres - efter en takst fra 1939 - , således at holdlederen får 35 kr. og hjælperen 8 kr. for uskadeliggørelse af en sprængfarlig mine.

(VBS)

Den nedstyrtede helikopter

Den lejede canadiske mini-ubåd har flere gange arbejdet ved vraget af den helikopter fra Grønlandsfly, der for nylig styrtede ned i Vestgrønland. Vraget ligger på meget dybt vand, og opgaven med bjærgningen har vist sig at være overordentligt vanskelig.

Den første dykning fandt sted om morgenen den 11. december og varede 5½ time. Vraget viste sig at ligge nogenlunde samlet, men opbrudt i svær grad. En løftning ved en enkelt fastgøring er ikke mulig, og vraget kan ikke bjærges ved et træk. Natten mellem 11. og 12. december foretoges endnu en dykning, hvis formål var yderligere observation. Den 12. om morgenen blev løfteliner nedsænket til vraget, og disse var på plads sidst på formiddagen. Kl. 1200 dykkede u-båden for at fastgøre linerne, men et par timer senere meddelte besætningen, at en af løftelinerne var kommet i bekneb i skruen, så u-båden ikke kunne manøvrere, og man ønskede løftelinerne trukket op. Under dette arbejde blev nogle liner viklet ind i hinanden, hvilket vanskeliggjorde indhalingen.

Kl. 1525 var u-båden i overfladen på siden af inspektionsskibet FYLLA.

Kl. 1740 var u-båden frigjort for liner af skibets svømmedykkere. Af frygt for, at der eventuelt var opstået skader på u-båden, besluttede man at bringe den til Godthåb for nærmere inspektion. Det var derfor nødvendigt at ud-sætte bjærgningen indtil videre.

Der blev derefter indkaldt til møde på FYLLA, hvor de implicerede parter drøftede en fortsættelse af hævnningen i midten af januar.

(GLK)

Kvindekorpssene til NATO-konference

Korpschefer og ledende officerer fra NATO-landenes kvindelige militære korps har deltaget i en NATO-konference i Bruxelles. Der deltog 30 repræsentanter fra de 8 NATO-lande, der har kvindekorps, nemlig Canada, Danmark, Frankrig, Holland, Norge, Tyrkiet, Storbritannien og USA. Fra Vest-tyskland deltog observatører.

Foruden udviklingen i de forskellige korps drøftedes organisationsformer, som varierer fra land til land, samt kvindens fremtidige rolle i forsvaret og den gennemførte eller kommende ligestilling - lønmæssigt som karrieremæssigt - med mænd. Til debat var også spørgsmålet om kvinden i en eventuel fremtidig rolle som kombattant samt om fremskaffelse af mere reserve-personel under hensyntagen til den almindelige personelreduktion.

I en resolution fra mødet hedder det bl.a., at kvinder fuldt ud bør deltage i forsvaret af deres lande, at der på grund af udviklingen i samfundet og forsvaret er - eller bliver - et øget behov for kvindeligt personel på militære poster på alle trin, at kvinder bør gøre tjeneste inden for alle specialer, uden dog at anvendes i egentlig kamptjeneste, og at der derfor bør træffes foranstaltninger til at øge den militære ansættelse af kvinder.

Det anbefales, at der holdes kvinde-konferencer hvert andet år, og at der nedsættes en arbejdskomité, som skal udforme mål og veje for kvindetjenestens arbejde i NATO-landene.

Konferencen var præget af optimisme specielt fra USA, Storbritannien og Frankrigs tjenester, hvor udviklingen går godt. Deltagerne repræsenterede tilsammen mere end 100.000 kvinder.

(MST)

Lundvall: Staten bør udnytte flåden

Samfundet bør i langt højere grad udnytte marinens investeringer på udviklingsområdet, sagde chefen for den svenske flåde, viceadmiral Bengt Lundvall, i en tale ved Kungliga örlogsmannasällskapets møde i Karlskrona. Inden for forsvaret foretages der store investeringer i materiel, personel og organisation, som i langt højere grad end nu kunne være værdifuld for totalforsvaret og samfundet i øvrigt. Det ville både give store fordele for alle parter og desuden forbedre økonomien.

Admiral Lundvall omtalte sin deltagelse i to flådechefs-symposier i Holland og USA, hvor man diskuterede, i hvilket omfang orlogsflåderne med deres materiel og personel kunne støtte eller ligefrem løse forskellige af de virksomheder i samfundet, der påhviler staten. Der drøftedes bl.a. udforskning af havets ressourcer, overvågelse og bekæmpelse af olieforurening til søs og fiskeriinspektion, altsammen områder der kræver større indsats. Der bør også være mere åbent samarbejde mellem forsvaret og statslige civile sektorer. Et område, hvor de militære midler kan udnyttes mere end nu, er inden for skoler og undervisning. Også forsvarets øvelsesanlæg kan bruges langt mere og betjene flere, f.eks. handelsflådens personel.

Admiral Lundvall fremhævede, at samarbejde og meranvendelse af personel og materiel i områder, der er nærbeslægtet med forsvarets, vil være fordelagtigt - ikke mindst økonomisk set. Det vil også betyde, at forsvarets personel får udvidet kundskaberne om væsentlige sider af samfundet. Det er et svært afvejningsproblem for forsvaret at løse programplanerne i de givne budgetrammer, når den reelle købekraft bliver mindre og mindre. Det bliver en planlægning med en stadig nedsat målsætning. Mange af de nuværende opgaver kan ikke løses, en del må helt udgå. Det er derfor værd at stræbe efter større samarbejdsfordele, der kan vindes inden for fredstidsorganisationen, sagde admiral Lundvall. (MST)

Indland kort

Forsvaret er repræsenteret i et stort antal arbejdsgrupper o.l. inden for NATO. For at få en jævn afvikling af dansk værtskab er fag- og værnstabe blevet anmodet om at give en oversigt over, i hvor stor udstrækning man deltager i sådanne internationale arrangementer.

Chefen for Søværnet aflagde den 18. og 19. december besøg ved Søværnets Sergent- og Reserveofficersskole, Søværnets Kampinformationskole, minelæggeren FYEN samt Søværnets Eksercerskole.

Den 7. december fik slædepatruljen SIRIUS 2 tons forsyninger fra luften. Det var det årlige juledrop, der også indeholdt julegaverne hjemmefra. Der skete ét tab under nedkastningen - 20 æg og 4 liter mælk overlevede ikke operationen.

Flådestation Frederikshavn har fremstillet og fordelt to plakater, der skal minde personalet om, at lyset skal slukkes, når opholdsrum m.m. forlades.

Udland kort

Israels marinestab er i færd med at analysere de sømilitære operationer under de sidste krigsbegivenheder. Arbejdet er fortroligt, men blandt emnerne synes den ægyptiske flådes overraskende passivitet, og Syriens flådes sovjetiske missilers fejlslag at vække stor interesse.

Efter den fælles svensk-finsk-sovjetiske søredningsøvelse, der ikke forløb helt tilfredsstillende, har den finske søfartsstyrelse anbefalet rederierne at overveje bygning af helikopter-platforme på alle færger. Af de 1100 passagerer på færgen AALLOTAR, der var målskib, var 345 tilbage, da den forudsattes sunket.

Den italienske flåde har udrustet en ældre destroyer AVIERE som våbenforsøgsskib. Der har været holdt en række prøver med italienske missiler, og for tiden gennemprøves Sea Sparrow-missiler, som marinen synes stærkt interesseret i.

Det svenske kystartilleri har en ny minebåd, Type 504, på prøvesejlads. Den skal udføre en del af de mindre opgaver, som minestrygerne hidtil har løst. Kystartilleriets flåde vokser hurtigt, og der er yderligere en række mindre fartøjer under bygning.

Et amerikansk firma, American Beneficial, har hos Sudimport i Moskva indkøbt 100 motorbåde af typen VOLGA, som bygges i Batumi ved Sortehavet. USA er det 45. land, der køber denne hurtigbådstype. Sud-import forhandler om flere eksportordrer.

Det er 175 år siden den "nihalede kat" forsvandt i den svenske flåde. På marinemuseet i Karlskrona har man fremstillet en nøjagtig kopi efter en modeltegning fra 1795. Den indgår nu i samlingerne. Det menes, at dette straf-middel kun har været i brug i tre år.

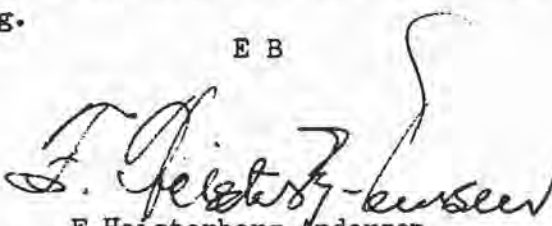
Den tysk-hollandske rumfartskoncern foretager forsøg med en mini-ubåd hos Fokker i Bremen. Båden er af glasfiberarmeret kunststof og udstyret med horisontale og vertikale stabilisatorer samt avanceret udstyr for opgaver ned til 200 m dybde.

Den hidtil største norske søredningsøvelse er afviklet med deltagelse af bl.a. 4 torpedobåde. Hovedindtrykket var meget hurtig udrykning, mindre god central koordinering og hæderlig indsats fra hjælpekorpsene på land.

Den vesttyske flåde har beordret, at søuddannelsen så vidt muligt ikke må foregå på åbent hav, men i nærheden af enhedernes havne. Der skal ses mere kritisk end hidtil på helikopternes deltagelse i redningsopgaver.

Et arbejdsudvalg i det svenske forsvarsministerium foreslår, at tjenestestederne fra 1. juli næste år åbnes for politisk virksomhed, så der kan holdes politiske møder i fritiden. Dermed imødekommes et ønske fra de værnepligtiges landsudvalg.

E B

F. Heisterberg-Andersen
Stabschef ved Chefen for Søværnet